

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Türk dövlətlərinin liderləri Səmərqənddə bir araya gəlir

Noyabrın 11-də Özbəkistanın Səmərqənd şəhərində Türk Dövlətləri Təşkilatının IX Zirvə görüşü keçiriləcək.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev zirvə görüşündə iştirak etmək üçün noyabrın 10-da Özbəkistana səfərə gedib.

İki ölkənin dövlət bayraqlarının dalğalandığı Səmərqənd Beynəlxalq Hava Limanında dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb. Prezident İlham Əliyevi və birinci xanım Mehriban Əliyevanı Özbəkistanın Baş naziri Abdulla Aripov və digər rəsmi şəxslər qarşılayıblar.

Həmin gün Səmərqənddə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev ilə görüşü olub. Görüşdə iki ölkənin nümayəndə heyətləri də iştirak edib.

Noyabrın 10-da Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Səmərqəndə gəlib. Həmin gün Türkiyənin dövlət başçısına Özbəkistanın ali mükafatı – “İmam Buxarı” ordeni təqdim edilib.

TDT-nin IX Zirvə görüşündə həmçinin Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev, Qırğızıstan Prezidenti Sadır Caparov, eləcə də təşkilatda müşahidəçi statusu olan Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban və Türkmənistan Parlamenti Xalq Məsləhətinin sədri, sabiq prezident Qurbanqulu Berdiməhəmmədovun iştirak edəcəyi gözlənilir.

“Türk sivilizasiyasının yeni erası: ümumi inkişaf və rifah yolunda” mövzulu sammitdə Türk Dövlətləri Təşkilatına sədrlik Türkiyədən Özbəkistana keçəcək.

Zirvə görüşü öncəsi, noyabrın 10-da Səmərqənddə TDT Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 9-cu iclası keçirilib.

TÜRKSOY Daimi Şurasında dönəm koordinatörlüğü Azərbaycana keçib

Xəbər verildiyi kimi, noyabrın 5-də Türkiyənin Bursa şəhərində Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı – TÜRKSÖY-un Mədəniyyət Nazirləri Daimi Şurasının 39-cu toplantısı keçirilib. Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət naziri Anar Kərimov toplantıda iştirak edib.

İclasda TÜRKSÖY ölkələrinin mədəniyyət nazirləri və mədəniyyət üzrə aidiyyəti dövlət qurumlarının rəhbər şəxsləri, eləcə də Türk dünyası beynəlxalq təşkilatlarının rəhbərləri qatılıblar.

Ev sahibi – Türkiyənin mədəniyyət və turizm naziri Mehmet Nuri Ersoyun sədrliyi ilə keçən toplantıda 2022-ci ildə “Türk Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı” Bursada həyata keçirilmiş layihələrə dair hesabat, növbəti ildə nəzərdə tutulan tədbirlər, 2023-2024-cü illər üzrə Türk dünyasından görkəmli şəxsiyyətlərin xatirə ili və s. mövzulara dair müzakirələr aparılıb.

TÜRKSÖY-un Baş katibi Sultan Rəev cari ildə görülməli işlərdən, həyata keçirilmiş layihələrdən söz açıb.

İclasda çıxış edən nazir Anar Kərimov Azərbaycan Respublikası ilə TÜRKSÖY arasında sıx əməkdaşlıqdan bəhs edərək, qardaş xalqların mədəni dəyərlərinin yaşadıqlarına gələcək nəsillərə ötürülməsi, mədəni irsimizin qorunması və dünyada təbliği istiqamətində birgə fəaliyyətin bundan sonra da davam etdiriləcəyinə əminliyini ifadə edib.

Anar Kərimov TÜRKSÖY tərəfindən ənənəvi olaraq üzv ölkələrin görkəmli şəxsiyyətləri ilə bağlı xatirə illərinin keçirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayaraq, bu xüsusda 2017-ci ilin Molla Pənah Vəqif, 2018-ci ilin Qara Qarayev, 2019-cu ilin İmadəddin Nəsimi ili kimi qeyd edildiyini bildirib. Mədəniyyət naziri 2022-ci ildə elan olunmuş “Fikrət Əmirov ili” çərçivəsində təşkilata üzv ölkələrdə gerçəkləşən tədbirlərə görə təşəkkürünü bildirib.

davamı səh. 3-də

“Zəfər sədası” – şanlı Qələbəmizə sənət töhfəsi

Xəbər verdiyimiz kimi, Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə 8 Noyabr – Zəfər Günü münasibətilə “Zəfər sədası” adlı musiqi festivalı keçirilib. Paytaxt və bölgələrimizin bir sıra mədəniyyət ocaqlarında 5-7 noyabr tarixində gerçəkləşən festival konsertlərində zəfər soraqlı musiqilər səslənib.

“Zəfər sədası” musiqi festivalının paytaxtda əsas konserti noyabrın 7-də M. Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında təqdim olundu.

Konsert proqramında Üzeyir Hacıbəyli, Fikrət Əmirov və Oqtay Zulfüqarovun əsərləri, eləcə də şanlı Qələbəmizə həsr olunmuş bəstəkarlıq müsabiqəsinin qalib əsərləri yer almışdı.

Tədbir şəhidlərimizin əziz xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başlandı.

Sonra Fikrət Əmirovun möhtəşəm “Azərbaycan süitəsi” səsləndirildi. Xalq artisti Fəxrəddin Kərimovun dirijorluğu ilə Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri tərəfindən ifa olunan əsər ilk dəqiqələrdən salona sanki bir qələbə ruhu çilədi.

Mədəniyyət Nazirliyi İncəsənət və qeyri-maddi mədəni irs şöbəsinin müdiri Fərəh Acalova tamaşaçıları salamlayaraq Zəfər bayramı münasibətilə təbriklərini çatdırdı. Bildirdi ki, ötən il Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı və Üzeyir Hacıbəyli adına

Bakı Musiqi Akademiyasının birgə təşkilatçılığı ilə Vətən müharibəsində şanlı Qələbəmizə həsr olunmuş bəstəkarlıq müsabiqəsi keçirilib. Bu gün həmin müsabiqənin qalibi olan əsərləri də dinləmək imkanı əldə edəcəyik.

Bəstəkarlar İttifaqının sədri, Xalq artisti Fəxrizadə Əliyevə xalqımıza şanlı Qələbəyə şad olan Ali Baş Komandan və şanlı Ordumuzun şücaətindən söz açdı, bu Zəfərin mədəniyyətimizə təsirindən danışdı: “Bəstəkarlar İttifaqı olaraq gənc bəstəkarların öz sıralarımıza

qəbul edirik, çıxır açıq. Onların akademik yolda uğur qazanmaları aldıkları təhsil və öz içlərindən gələn duyğulara bağlıdır. Müasir və akademik musiqi ilə məşğul olmaq çətinidir. Bizim musiqi sənətimiz həmişə yüksəklərdə olub. Ötən il keçirilən müsabiqəyə 26 partitura daxil olmuşdu və onlardan 15-i qəbul edilərək dinləndi. Bu gün biz 3 qalibi mükafatlandıraraq bütün gənc bəstəkarlara uğurlar arzulayırıq”.

davamı səh. 2-də

Zəfər Günü münasibətilə “Sülh və birgəyaşayış” — Berlində konsert

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi və Almaniyadakı səfirliyimizin təşkilatçılığı ilə noyabrın 8-də Berlin şəhərində Zəfər Günü münasibətilə “Sülh və birgəyaşayış” şüarı altında konsert keçirilib.

Tədbirdə 500-dən çox qonaq, o cümlədən Bundestaq üzvləri, Almaniya Xarici İşlər Nazirliyi və digər dövlət qurumlarının nümayəndələri, Berlində akkreditə olunmuş 30-dan çox ölkənin diplomatı, Almaniya

diyasporunun üzvləri iştirak ediblər.

Berlindəki Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində keçirilən tədbiri səfir Nəsimi Ağayev açaraq qonaqları salamlayıb. O, konsert üçün “Sülh və birgəyaşayış” şüarının seçilməsinin təsadüfi olmadığını söyləyib. Vurğulayıb ki, 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra Cənubi Qafqaz regionunda yeni vəziyyət yaranıb. Bu vəziyyət Azərbaycan və Ermənistan arasında sülhün və birgəyaşayışın bərqərar olması üçün mühüm zəmin ola bilər. Səfir ölkəmizin regionda sülh və

sabitliyin təmini üçün çalışdığını, son ikitərəfli görüşlərin Azərbaycan və Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşması üçün ümidlər yaratdığını deyib.

Diplomat həmçinin Almaniya-da fəaliyyət göstərən tanınmış

bəstəkar Xədicə Zeynalovanın müəllifi olduğu “Şuşa” simfoniyasının premyerasının Zəfər Günündə Berlin şəhərində keçirilməsi əlamətdar hadisə adlandırılıb.

davamı səh. 2-də

Şuşa, Paris və İstanbulun ortaq dəyəri: Əhməd bəy Ağaoğlu

deoxarx nümayiş olunub.

Tədbirdə çıxış edən Anar Kərimov Azərbaycan və Türkiyə arasında qardaşlıq münasibətlərinin bütün sahələrdə, xüsusilə mədə-

niyyət sahəsində uğurla inkişaf etdiyini qeyd edib. İki ölkə arasında çoxşaxəli mədəni əməkdaşlığın müntəzəm olaraq genişləndirilməsi və dərinləşməsinə

özülə əsaslandığını vurğulayan nazir simpoziumun əhəmiyyətini vurğulayıb.

Qeyd olunub ki, yazıçı-publist, hüquqşünas, şərqşünas-islamşünas Əhməd bəy Ağaoğlunun (1869-1939) timsalında iki ölkənin aydınlarının Türk dünyasının parlaq gələcəyi uğrunda birgə mücadiləsi indiki və gələcək nəsillər üçün bariz bir nümunədir. O, milli heysiyyətini hər şeydən uca tutan millət fədaisidir. Azərbaycanda “Həyat”, “İrşad”, “Tərəqqi”, Türkiyədə “Anadolu agentliyi”, “Türk sözü”, “Akın” qəzetlərinin qurucusudur. Əhməd bəy Ağaoğlu Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Parlamentinin, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin üzvü olub.

davamı səh. 4-də

“Qızıl nar” uğrunda yarış

11-15 noyabr tarixində Nizami Kino Mərkəzində XIII Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalı keçiriləcək.

Gənc Kinematografqlar Mərkəzinin təsis etdiyi festival Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatı dəstəyi ilə keçirilir. Bu il festivala 79 ölkədən 814 film qatılıb. Onlardan 91 film müsabiqəyə təqdim edilib. Seçim komissiyasının qərarına əsasən, 32 film festivalın beynəlxalq, 40 film isə yerli müsabiqəsində iştirak hüququ qazanıb. Bu filmlər festivalın əsas mükafatı – “Qızıl nar” uğrunda yarışacaqlar.

davamı səh. 2-də

Hansı işi görürdüsə, mükəmməl edirdi...

Sənətkarlıq missiyası, yaradıcılığın peşəkar təqdimatı həyata fərqli baxışın təsdiqidir. Fərdi istedadını çoxşaxəli yaradıcılığında əks etdirən Xalq artisti Rafiq Əliyev də maraqlı, koloritli teatr, kino obrazlarına əsasən geniş tamaşaçı auditoriyasının sevgisini qazanıb, yoxluğunda belə unudulmayıb...

səh. 7

“Olimpiya, incəsənət və idman” sərgisi

səh. 5

Fikrət Əmirovun 100 illiyi münasibətilə UNESCO-da gerçəkləşən konsert yaddaşlarda dərin iz qoydu

səh. 5

“Dünya yuxutək əriyir” Tbilisi səhnəsində

səh. 8

əvvəli səh. 1-də

Sonra müsəbiqənin qalibləri elan edildi.

Gənc bəstəkar Üzeyir Məmmədova həvəsləndirici mükafat təqdim olundu. II yerə Vətən müharibəsi qazisi, bəstəkar Vüqar Məmmədov, III yerə Elvin Quliyev layiq görüldü. Müsəbiqənin birinci mükafatı isə Tural Məmmədiyə təqdim edildi.

Mükafatlandırmadan sonra konsert proqramı davam etdi. Azərbaycan Dövlət Xor Kapellası (bədi rəhbər – Xalq artisti Gülbacı İmanova) və orkestr vətənpərvərlik notlu əsərləri böyük sevgi və coşqu ilə ifa etdilər. Oqtay Zulfüqarovun “Şənlən, mənim xalqım”, “Qara Qarayevin “Zamanın bayraqdarı”, Üzeyir Hacıbəylinin “Koroğlu” operasından “Çənlibel” xoru səsləndikcə bu dahilərlə yanaşı, müsəbiqə qalibləri Tural Məmmədlinin “Şuşa fəthi”, Vüqar Məmmədovun “İnsan”, Elvin Quliyevin “Qayıdış”-ını dinlədikcə musiqimizin köklü ənənlər üzərində davamlı inkişaf etdiyinə şahid olduq. Gənc bəstəkarların əsərləri xüsusi alqışa layiq idi. Və tamaşaçılar onları haqqını, dəyərini öz alqışları ilə təsdiqlədilər.

***

Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə gerçəkləşən “Zəfər sədası” musiqi festivalı çərçivəsində daha bir konsert proqramı noyabrın 7-də Rəşid Behbudov adına Azərbaycan Dövlət Mahnı Teatrında təqdim edildi.

Şəhidlərin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildikdən sonra aparıcı Günay Məmmədova Vətən müharibəsində müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusunun qazandığı qalibiyyətdən söz açdı. Qeyd etdi ki, Azərbaycan tarixinin şanlı səhifələrinin yazıldığı salnamənin zəfər tacı 8 noyabr 2020-ci ildə mədəniyyət paytaxtımız Şuşanın işğaldan azad edilməsi oldu.

“Zəfər sədası” – şanlı Qələbəmizə sənət töhfəsi

Vurğulandı ki, Vətən müharibəsində tarixi Zəfərin ikinci ildönümü mədəniyyət ocaqlarında silsilə tədbirlərlə qeyd olunur. Dövlət Mahnı Teatrının instrumental ansamblı da “Zəfər sədası” musiqi festivalı çərçivəsində bayram konserti ilə sizin görüşünüze gəlib. Ansamblın rəhbəri tarzən Mirxalid Salayevdir.

Sonra konsert proqramı təqdim edildi. Ansamblın solistləri Fəxr Kazım-Nicat, Fərhəd Allahverdiyev, Aşıq Ramin, Ayşən Mehdiyeva, Anar İlhamlı, Rövşən Qəhrəmanov, Metin və Aynur İsgəndərlinin ifasında “Nə gözəldir”, “Azərbaycan”, “Vətən yaxşıdır”, “Yol verin, Turan gəlib”, “Tək ümid qalsın”, “Azərbaycan bayrağı”, “Bura vətəndir”, “Qarabağ” və başqa mahnılar səsləndi. Çıxışlar alqışlarla qarşılandı.

***

“Zəfər sədası” musiqi festivalı çərçivəsində Bərdə Regional Mədəniyyət İdarəsi (RMI) Bərdə rayon Mədəniyyət Mərkəzində Azərbaycan Dövlət Xalq Çalğı Aletləri Orkestrinin (bədi rəhbər və baş dirijor – Xalq artisti Ağavərdi Paşayev) “Zəfər sədası” adlı bayram konserti keçirilib.

Bərdə RMI-nin rəisi Vəsilə Möhsümova Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Vətən müharibəsində Azərbaycan Ordusunun qazandığı möhtəşəm Qələbədən söz açıb, Zəfər Günü münasibətilə təbriklərini çatdırıb. Sonra Azərbaycan Dövlət Xalq Çalğı Aletləri Orkestrinin solistləri – Əməkdar artistlər Anar Şuşalı, Almaz Orucova, Nərgiz Kərimova, Muğam Televiziya müsəbiqələrinin iştirakçıları Rəvanə Qurbanova, Səbinə Ərəbli, Məftun

Səfərlə, beynəlxalq və respublika müsəbiqələrinin qalibləri Vəqif Təhməzov, Süleyman Süleymanov və Taleh Yahyayevin ifasında bayram ab-havalı bəstəkar və xalq mahnıları səsləndirilib.

***

Festivalın növbəti konserti Ağdam Muğam Mərkəzində (Quzanlı

Aletləri Orkestri və solistlərinin ifasında bəstəkar və xalq mahnılarından ibarət rəngarəng musiqi nömrələri təqdim olunub.

***

Zəfər soraqlı festivalın daha bir ünvanı Sumqayıt Dövlət Dram Teatrı olub. Tədbir iştirakçılarını salamlayan Sumqayıt

F.Əmirov adına Gəncə Dövlət Filarmoniyası da “Zəfər sədası”na qoşulub. Gəncə Dövlət Kamera Orkestri (bədi rəhbəri və dirijor – Xalq artisti Rafael Bayramov) və “Göygöl” Dövlət Mahnı və Rəqs Ansamblının (bədi rəhbər Sahil Quliyev) birgə hazırladığı bayram konserti böyük maraqla qarşılanıb.

Musiqi axşamının tamaşaçıları arasında Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov, Türkiyə Cümhuriyyətinin Gəncədəki baş konsulu Zeki Öztürk, Milli Məclisin deputatları Pərvin Kərimzadə, Naqif Həmzəyev, Gəncə RMI-nin rəisi Vəlif Cənnətov da olub.

Konsertdə Xalq artisti Sevinc İbrahimova, Əməkdar artist Kəmalə Tağızadə, Əməkdar mədəniyyət işçisi Mehparə Cəfərova, Zəminə Nuriyeva, Rövşən Məmmədov, Əlizadə Malasov, Xəyal Əliyev, Elmır Pişnaməzadə, Vəlif Bayramov, Şirxan Cahangirov, Azər Verdiyev və baletmeyster Sənan Cavadov rəngarəng musiqi nömrələri ilə çıxış ediblər.

***

Xatırladaq ki, “Zəfər sədası” musiqi festivalı çərçivəsində noyabrın 5-də Azərbaycan Dövlət Uşaq Filarmoniyasında da konsert keçirilib.

Festivalın bütün tədbirləri Zəfər Gününe və 44 günlük Vətən müharibəsinin ikinci ildönümünə sənət töhfəsi kimi yaddaşlara yazılıb.

Lalə Savalan
Nurəddin

İstanbulda “Qarabağ zəfəri”

İstanbul Beykoz Bələdiyyəsinin təşkilatçılığı ilə 8 Noyabr – Zəfər Gününe həsr edilmiş “Qarabağ zəfəri” adlı fotosərgi keçirilib.

Fotosərginin açılışında Beykoz Bələdiyyəsinin başqanı Murat Aydın, ölkəmizin İstanbuldakı konsulu Zaur Allahverdiyev, Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi Strateji inkişaf və layihələrin idarə edilməsi şöbəsinin baş məsləhətçisi Eldəniz Ağayev, Azərbaycan İslahatçı Gənclər İctimai Birliyinin prezidenti Fərid Şahbazlı, Bərdə Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Vəsilə Möhsümova, həmçinin Azərbaycandan bir sıra media və ictimai təşkilatın nümayəndələri iştirak ediblər.

Sərgi ilə tanışlıqdan sonra plenar iclas keçirilib. İclasda Türkiyə-Azərbaycan arasında əməkdaşlıq və qardaşlıq əlaqələrindən bəhs olunub. Diqqətə çatdırılıb ki, 2021-ci ilin 11 oktyabrında İstanbul Beykoz rayonuyla Bərdə şəhərinin qardaşlaşması ilə bağlı protokol imzalanıb.

Tədbir konsert proqramı ilə sona çatıb.

Zəfər Günü münasibətilə “Sülh və birgəyaşayış” — Berlində konsert

əvvəli səh. 1-də

əlvərişli imkanlar yaratdığını bildirib.

Bəstəkar Xədicə Zeynalova rəhbərlik etdiyi, müxtəlif ölkələrdən musiqiçilərdən ibarət “Bridge of Sounds” orkestri, eləcə də müəllifi olduğu “Şuşa” simfoniyasının ərəşəyə gəlməsi barədə məlumat verib.

Daha sonra orkestrin ifasında simfonik konsert keçirilib. Konsert proqramında Üzeyir Hacıbəylinin “Koroğlu” operasından uvertura və “Arzabarı” əsəri, habelə Xədicə Zeynalovanın müəllifi olduğu simfoniya ifa olunub. İfalar tədbir iştirakçılarının sürəkli alqışları ilə qarşılanıb.

Tədbir zamanı Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa şəhərinin əsrarəngiz mənzərələrini əks etdirən videoçarxlar da nümayiş etdirilib.

Konsertdən sonra qonaqlar üçün Zəfər Günü münasibətilə ziyafət təşkil olunub.

Sonra çıxış edən Azərbaycan-Almaniya Forumunun sədri Hans-Eberhard Şleyer ölkəmizin multi-kulturalizm və tolerantlıq ənənələrinə malik olduğunu vurğulayaraq, bu zəminin gələcək sülh üçün

MOK-nın yubileyinə həsr olunan fotomüsəbiqə başa çatıb

Bu il Azərbaycan Respublikası Milli Olimpiya Komitəsinin 30 illik yubileyidir. Ələmətdar yubiley münasibətilə müxtəlif tədbirlər, layihələr həyata keçirilib, ölkəmizdə olimpiya hərəkatının uğurlu inkişaf yoluna nəzər salınıb.

Milli Olimpiya Komitəsi və Mədəniyyət Nazirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən və komitənin yubileyinə həsr olunan “Azərbaycanda Olimpiya hərəkatı” mövzusunda fotomüsəbiqə də belə layihələrdəndir.

Noyabrın 10-da Bakı Fotoqrafiya Evində fotomüsəbiqə iştirakçıların əsərlərindən ibarət sərginin açılışı keçirildi.

Mərasimdə MOK-nın baş katibi Azər Əliyev, vitse-prezidentləri Çingiz Hüseynzadə, Zəfər Məftəhətdinova, Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşları, idman müntəxəssisləri və digər qonaqlar iştirak edirdilər.

Milli Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidenti Çingiz Hüseynzadə çıxış edərək qurumun idmanın

və olimpiya hərəkatının, olimpiya ideallarının inkişafı və təbliği istiqamətində özünəməxsus dəstəyə xəttilə dünya idmanında yeni bir səhifə açmağı bacardığını dedi: “30 illik tarixə nəzər saldıqda görürük ki, qarşıda Milli Olimpiya Komitəsini, olimpiyaçılarımızı zəfər və qürur dolu illər gözləyir”.

MOK-nın yubileyinə həsr olunan müsəbiqə haqqında məlumat verən Ç.Hüseynzadə vurğuladı ki, sənət yarışmasına bu ilin 15 avqust tarixində başlanılıb. Ölkəmizin 20 peşəkar fotoqrafının hərsi müsəbiqəyə 10-dək foto göndərib. Münsiflər heyəti 187 foto arasından ən yaxşılarını seçib.

Madridə “Şuşa İli” çərçivəsində muğam axşamı

“Şuşa İli” çərçivəsində Azərbaycanın İspaniyadakı Səfirliyinin və Xan Şuşinski Fondunun birgə təşkilatçılığı ilə Madrid şəhərində Azərbaycan muğamı konserti təşkil edilib.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycanın İspaniyada səfiri Ramiz Həsənov 2020-ci ilin 8 noyabrında erməni işğalından azad edilən Şuşa şəhərinin Azərbaycan tarixindəki müstəsna yerindən söz açıb. Diqqətə çatdırıb ki, Qarabağ xanı Pənahəli xan tərəfindən əsas qoyulan Şuşa şəhərinin bu il 270 yaşı tamam olur. Şuşanın Azərbaycan xalqı üçün tarixi əhəmiyyəti, yüksək mədəni-mənəvi dəyəri nəzərə alınaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamı ilə 2022-ci il “Şuşa İli” elan edilib.

Səfir Ramiz Həsənov, eyni zamanda 9 noyabrın Azərbaycanda Dövlət Bayrağı Günü kimi qeyd olunduğunu bildirərək, həmvətənlərimizi təbrik edib.

Muğam konsertində Xalq artisti, xanəndə Mənsun İbrahimovun rəhbərliyi ilə “Qarabağ” muğam qrupunun (tar – Xalq artisti Elçin Həşimov, kamança – Əməkdar artist Elnur Əhmədov, nağara – Əməkdar artist Kamran Kərimov) ifasında Azərbaycan qonaqları, xalq mahnılarımız təqdim olunub.

Tədbir çərçivəsində muğamçılara Azərbaycan muğamlarının təbliği ilə bağlı İspaniyadakı səfirliyimiz tərəfindən hazırlanmış bukletlər, habelə İspaniyanın Dövlət Poçt və Teleqraf Cəmiyyəti tərəfindən nəşr olunmuş və “Şuşa İli”nə həsr edilmiş xüsusi poçt markaları paylanıb.

“Qızıl nar” uğrunda yarış

XIII Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalında 30-dan çox ölkə təmsil olunur

əvvəli səh. 1-də

Bu ilki festivalda “Asiya istedadları” adlı müsəbiqə proqramı nəzərdə tutulub. Yalnız Asiya ölkələrinin bədii filmlərinin yarışdığı müsəbiqədə on film yer alır.

Mobil telefonla çəkilən filmlərdən ibarət “Cinemobil” müsəbiqəsində isə 4 film yarışacaq. Onlayn keçiriləcək müsəbiqənin qalibini tamaşaçılar seçəcək.

Festivalın müsəbiqədənəmar maraqlı bölmələri də var. “British Council”la əməkdaşlığın nəticəsi olaraq festival çərçivəsində Britaniya Kino və Televiziya Sənətləri Akademiyası tərəfindən verilən məşhur mükafatın – “Bafta” namizədlərinin xüsusi təqdimatı olacaq.

“Dili bizim” müsəbiqə proqramı Bakı Beynəlxalq Qısa Filmlər Festivalının nümayiş xarakterli proqramıdır. Burada dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan həmyerlilərimizin Azərbaycan dilində çəkdiyi filmlər nümayiş olunur.

Festivalın filmləri 5 gün müddətində Nizami Kino Mərkəzində nümayiş olunacaq. Eyni zamanda festival çərçivəsində noyabrın 13-də türküyalı prodüser Əmrah Kılıç tərəfindən ustad dərsi keçiriləcək. Qaliblərin mükafatlandırılması mərasimi noyabrın 15-də eyni məkənda olacaq.

əvvəli səh. 1-də

Anar Kərimov çıxışında TÜRKSOY-un 2012-ci ildən həyata keçirilən "Mədəniyyət paytaxtı" proqramının önəmini də qeyd edib. Nazir 2022-ci ildə "Türk Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı" Bursa şəhərində keçirilən tədbirləri yüksək qiymətləndirib və əmin olduğunu bildırıb ki, Azərbaycanın qədim Şuşa şəhəri də 2023-cü ildə estafeti layiqincə davam etdirərək bu layihəyə yeniliklər gətirəcək, töhfələr verəcək.

Daimi Şuranın toplantısında daha sonra Qazaxıstan Mədəniyyət və İdman Nazirliyi Mədəniyyət komitəsinin sədri Roza Karibzhanova, Qırğızıstanın İnformasiya, idman və gənclər siyasəti naziri Altınbek Maksutov, Özbəkistanın mədəniyyət naziri Ozodbek Nazarbekov, Türkmənistanın mədəniyyət naziri Atageldi Şamuradov, Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti Baş nazirinin müavini – turizm, mədəniyyət, gənclər və ətraf mühit naziri Fikri Ataoğlu, TÜRKPA-nın Baş katibi Mehmet Süreyya Ər, Beynəlxalq Türk Akademiyası prezidentinin vəzifələrini icra edən Füzuli Məcidlinin çıxışları dinlənilib.

Çıxışlardan sonra Daimi Şuranın 39-cu iclasının Bəyannaməsi qəbul olunub. TÜRKSOY-un 2022-ci il üzrə fəaliyyətinə dair hesabatlar, 2023-cü ilə aid Fəaliyyət Proqramı təsdiqlənib.

TÜRKSOY-un 2023-cü ildə həyata keçirəcəyi layihə və tədbirlərin dəyərləndirilməsi, 2023-cü ildə "Türk Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı" missiyasını yerinə yetirəcək Azərbaycanın Şuşa şəhərində keçiriləcək tədbirlərdə üzv ölkələrin fəal iştirakının razılaşdırılması və dəstəklənməsi haqqında qərar qəbul edilib.

İclasda mədəniyyət nazirlərinin yekdil qərarı ilə Türkmənistanın Anev şəhəri 2024-cü il üçün "Türk Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı" seçilib.

Həmçinin 2023-cü il tanınmış qazax bəstəkarı Temirbek Jürənov, Qırğızıstanın Xalq artisti Baken Kızıkeyeva, Türkiyənin istiqlal şairi Mehmet Akif Ersoy, Türk dünyasının böyük alim və mütəfəkkiri Əbu Reyhan əl-Biruni (Özbəkistanın təqdimatı ilə) və Şimali Kiprin tanınmış rəssamı İsmet Vehit Güneyin xatirə ili elan edilib.

Türk dünyasında 2024-cü ilin türkmen şairi və mütəfəkkirinin xatirəsinə "Məhdımqlu Fəraqi İli" elan olunması razılaşdırılıb.

Daha sonra TÜRKSOY Mədəniyyət Nazirləri Daimi Şurasının 40-cı dönm toplantısının koordinasiyluğu Azərbaycanın mədəniyyət naziri Anar Kərimova həvalə edilib. 40-cı iclasın 2023-cü ildə "Türk Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı" olacaq Şuşada keçirilməsi ilə bağlı qərar verilib.

***

TÜRKSOY Mədəniyyət Nazirləri Daimi Şurasının 39-cu iclasından sonra "Şuşa – Türk Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı: 2023" adlı fotosərginin açılışı keçirilib. Mədəniyyət naziri Anar Kərimov sərgi barədə məlumat verib. Daimi Şura toplantısının iştirakçıları və digər qonaqlar ekspozisiya ilə tanış olublar. Sərgi çərçivəsində Şuşaya həsr olunmuş videoçarx da nümayiş etdirilib.

Anar Kərimov tərəfindən Bursa valisi Yakup Canpolata Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən təsis edilmiş "Şuşa – 270" xatirə nişanı təqdim olunub.

Mədəniyyət naziri Anar Kərimov Bursada TÜRKSOY Mədəniyyət Nazirləri Daimi Şurasının 39-cu toplantısı çərçivəsində bir sıra görüşlər də keçirib.

Mədəniyyət naziri Anar Kərimov Qırğızıstanın mədəniyyət, informasiya, idman və gənclər siyasəti naziri Altınbek Maksutovla görüşüb.

Həmkarını salamlayan Anar Kərimov ölkələrimiz arasında, digər sahələrdə olduğu kimi, mədəniyyət sahəsində də əməkdaşlığın inkişaf etdiyini, bu istiqamətdə əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsinin vacibliyini qeyd edib. Nazir 2023-cü ildə Azərbaycanla Qırğızıstan arasında qarşılıqlı mədəniyyət günlərinin təşkilinin nəzərdə tutulduğunu, bununla bağlı proqramın müəyyənləşdirilməsinin, Azərbaycan tərəfindən proqrama folklor, rəqs qruplarının, dirijor və solistlərin salınmasının önəmini qeyd edib. Həmçinin qarşılıqlı kino günlərinin təşkilinin mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulanıb.

Qırğızıstan və Özbəkistanla qarşılıqlı mədəniyyət günləri müzakirə olunub

Anar Kərimov eyni zamanda gənclər arasında mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığın, iki ölkənin universitetlərində tələbələr arasında görüşlərin keçirilməsinin prioritet məsələlərdən olduğunu deyib.

Altınbek Maksutov görüşdən məmnunluğunu ifadə edərək, qarşılıqlı mədəniyyət günlərinin təşkilinin ölkələrimizin mədəni irsi və incəsənətinin tanınması və təşviqinə xüsusi töhvə verəcəyinə əminliyini bildirib. O, mədəniyyət günlərinin proqramının dəqiqləşdirilməsi ilə bağlı danışıqların aparıldığını, heyətin formalaşdırılması istiqamətində müvafiq işlərin həyata keçirildiyini qeyd edib.

***

Anar Kərimov Bursada Özbəkistanın mədəniyyət naziri Ozodbek Nazarbekov ilə də görüş keçirib.

Anar Kərimov görüşün təşkilindən məmnunluğunu ifadə edərək özümüzə gələn 2023-cü ilin mədəniyyət tədbirləri ilə zəngin il olacağını qeyd edib. Nazir Özbəkistanın nümayəndə heyətini "Şuşa – Türk Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı – 2023" ili çərçivəsində keçiriləcək bütün tədbirlərdə iştirak etməyə dəvət edib.

Ozodbek Nazarbekov görüş üçün təşəkkür edərək, dost ölkələr olan Özbəkistan və Azərbaycan arasında əməkdaşlıq və qarşılıqlı anlaşmanın bundan sonra da davam etdiriləcəyinə əminliyini, mədəni əlaqələrin daha da möhkəmlənməsinə dəstək göstərməyə hazır olduğunu bildirib. Özbəkistan naziri mədəniyyətimizdə, xüsusilə muğam sənətimizdə ortaq ünsürlərin çox olduğunu vurğulayaraq, bu sahədə mübadilə proqramlarının hazırlanmasını, tələbələrini iki ölkənin ali təhsil ocaqlarında təhsil alması ilə bərabər, qarşılıqlı layihələrin reallaşdırılmasında iştirakının da nəzərdən keçirilməsini təklif edib.

Anar Kərimov bu təklifi yüksək qiymətləndirərək, məsələyə baxılacağını bildirib. Eyni zamanda bu ilin sonunadək Azərbaycanda Özbəkistanın mədəniyyət günlərinin təşkili ilə bağlı hazırlıq işlərinin görüldüyü, tarix və proqramın müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı razılaşdırılmalrın aparıldığını diqqətə çatdırılıb.

Mədəniyyət günlərinin Bakı və Gəncə şəhərlərində təşkili təklif olunub. Anar Kərimov mədəniyyət günlərində folklor, estrada qruplarının iştirakını, qarşılıqlı kino günlərinin, universitetlərdə tələbələr arasında görüşlərin təşkilinin nəzərdən keçirilməsini, eyni zamanda növbəti illərdə birgə film istehsalının artırılması istiqamətində işlərin davam etdirilməsini təklif edib.

Bursa şəhərində 1-5 noyabr tarixində keçirilən II Dədə Qorqud Türk Dünyası Film Festivalı çərçivəsində Azərbaycanın böyük bəstəkarı Fikrət Əmirovun 100 illiyi münasibətilə konsert proqramı da təşkil olunub.

Türkiyənin Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin İncəsənət Baş İdarəsi tərəfindən noyabrın 3-də təşkil edilən konsertdə Azərbaycanın Xalq artisti Yalçın Adıgözəlovun dirijorluğu ilə Bursa Dövlət Simfonik Orkestri çıxış edib. Orkestrin məşhur pianoçusu Gökhan Aybulusun solist, tanınmış ifaçı Zeynəb Soyberkin konsertmeyster olduğu musiqi axşamında Fikrət Əmirovun "Nəsimi dastanı" baletindən parçalar və digər əsərləri alqışlarla qarşılanıb.

Xatırladaq ki, TÜRKSOY tərəfindən 2022-ci il görkəmli Azərbaycan bəstəkarının 100 illiyi şərəfinə "Fikrət Əmirov İli" elan olunub. İl ərzində bu münasibətlə silsilə tədbirlər təşkil edilib, o cümlədən buliki "TÜRKSOY Opera Günləri" Fikrət Əmirova həsr olunub.

Fikrət Əmirovun əsərləri Bursa Dövlət Simfonik Orkestrinin ifasında

Qəhrəman oğulların xatirə əşyaları bərpa edilir

Muzey Sərvətləri və Xatirə Əşyalarının Elmi Bərpa Mərkəzində şanlı Qələbəmiz uğrunda canlarını fəda edən qəhrəmanların xatirə əşyaları bərpa edilir.

Şəhidlər Fərid Əsgərovun və Hətəmxan Quliyevin bərpa olunmuş xatirə əşyaları Elmi Bərpa Mərkəzində keçirilən "44 günün Zəfəri" adlı tədbirdə təqdim edilib. Hər iki şəhidin ailə üzvləri tədbirdə iştirak ediblər.

Mərkəzin direktoru Zərifə Məlikova tədbir iştirakçılarını salamlayaraq, canı və qanları ilə adlarını tariximizə əbədi yazmış Vətən oğullarının xatirəsinin yaşadılması və gələcək nəsillərə çatdırılması məqsədilə həyata keçirilən layihə barədə məlumat verib.

"Sən qalibsən, Azərbaycan!"

Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsinin nəzdindəki Mədəni Tədbirlərin Təşkili və Yaradıcı Gənclərlə İş Üzrə Mərkəzin və Mərdəkan Mədəniyyət Sarayının birgə təşkilatçılığı ilə Zəfər bayramına həsr olunmuş "Sən qalibsən, Azərbaycan!" adlı musiqili tədbir keçirilib.

Tədbirdə qazilər, şəhid anaları, N sayılı hərbi hissənin əsgəri və zabit heyəti, Xəzər rayonu ictimaiyyəti iştirak ediblər. Aparıcılar Səmray Əliyeva və Elgün Əliyev qonaqları salamlayıb, Zəfər bayramı münasibətilə hər kəsi təbrik ediblər.

Baş İdarənin rəisi İbrahim Əliyev xalqımızın qüdrətinin və milli qürurumuzun təntənəsinə çevrilən, dövlətimizin nüfuzu və gələcək inkişafı baxımından müstəsna əhəmiyyət kəsb edən tarixi Zəfərdən söz açıb.

Tədbir konsert proqramı ilə davam

edib. Mədəniyyət evinin "Lalələr", "Mələklər", "Azad" rəqs qruplarının çıxışları maraqla qarşılanıb. Vətən müharibəsinin qazisi Məbud Əhmədovun, "Zəfər" qrupunun, gənc müğənnilər Vüsal Hacıyev və Rilayə Hüseynzadənin ifaları konsertə rəng qatıb.

TÜRKSOY Şuşada silsilə tədbirlər keçirəcək

Mədəniyyət naziri Anar Kərimov Bursada TÜRKSOY-un Baş katibi Sultan Rəevlə görüşüb.

TÜRKSOY Mədəniyyət Nazirləri Daimi Şurasının 39-cu toplantısında iştirak etməkdən məmnunluğunu bildirən Anar Kərimov Türkiyə Cümhuriyyətinin ev sahibliyi ilə iclasın yüksək səviyyədə təşkil münasibətilə Sultan Rəevi təbrik edib.

Nazir eyni zamanda Sultan Rəevin TÜRKSOY-un Baş katibi kimi ilk dəfə iştirak etdiyi Daimi Şuranın iclasının nəticələrini yüksək qiymətləndirdiyini, təşkilatın fəaliyyətini daima izlədiyini deyib. Türk xalqlarının mədəniyyəti, incəsənəti və ədəbiyyatının təbliği istiqamətində çox mühüm tədbirlər həyata keçirən təşkilatın fəaliyyətinə görə Baş katibə təşəkkürünü bildiren Anar Kərimov bu istiqamətdə Azərbaycanın daima dəstəyə hazır olduğunu vurğulayıb.

Nazir hazırda türk xalqları arasında birlik və dayanışın yaşandığını, fəal inteqrasiyanın getdiyini qeyd edərək bunda TÜRKSOY-un da xüsusi rolu olduğunu bildirib. Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa şəhərinin 2023-cü il üçün "Türk Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı" elan olunması ilə bağlı TÜRKSOY-un dəstəyinə görə bir daha minnətdarlığını ifadə edən nazir Anar Kərimov gələn il bu çərçivədə nəzərdə tutulan bütün tədbirlərin layiqincə həyata keçirəcəyini diqqətə çatdırıb.

Baş katib Sultan Rəev görüş üçün Anar Kərimova təşəkkürünü bildirərək, Azərbaycanın təşkilata yüksək səviyyədə dəstəyini hiss etdiyini və nazirin sözlərinin onun üçün çox dəyərli olduğunu vurğulayıb. 44 günlük Vətən müharibəsi nəticəsində Azərbaycanın öz torpaqlarını işğaldan azad etməsinin, o cümlədən Şuşanın azadlığa qovuşması ilə taclandırılan Zəfərin ümumtürk ruhumuzu oyatdığını, birliyimizi, dostluğumuzu daha da möhkəmləndirdiyini deyən Sultan Rəev bunun Türk dünyasını yenidən öz gücünə inandırmağa layiq bir qələbə olduğunu qeyd edib. O, növbəti ildə Türk dünyasının Şuşada bir araya gəlməsinin əhəmiyyətinə toxunaraq, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə törədilmiş vəhşiliklərə də bütün Türk dünyasının şahidlik etməsinin önəmini vurğulayıb.

Anar Kərimov TÜRKSOY-un daima Azərbaycanın yanında olduğunu, hazırda Şuşanın bərpası və yenidən dirçəldilməsində, azad edilmiş ərazilərdə infrastrukturun yaradılmasında türk xalqlarının öz dəstəyini əsirgəmədiyini məmnunluqla qeyd edib. Nazir növbəti ildə Şuşa şəhərində TÜRKSOY Rəssamlar Görüşü, Fotoqraflar Görüşü, Türk Dünyası Muzeylər Birliyinin toplantısı, UNESCO Milli Komissiyalarının 9-cu Toplantısı, Opera Günləri, eləcə də ənənəvi TÜRKSOY Media Mükafatının təqdimatı və digər tədbirlərin keçirilməsinin nəzərdə tutulduğunu qeyd edib.

Bursada kino əməkdaşlığı da müzakirə edilib

Xəbər verdiyimiz kimi, 1-5 noyabr tarixində Türkiyənin Bursa şəhərində keçirilən II Dədə Qorqud Türk Dünyası Film Festivalında Azərbaycan da geniş heyətlə təmsil olunub.

Festival çərçivəsində noyabrın 4-də "Türk dünyası Kino zirvəsi" keçirilib. Tədbirdə Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi Audiovizual və interaktiv media şöbəsinin müdiri Rüfət Həsənov iştirakçıları ölkəmizin kino sektorunda kiçik yenilikləri tanış edib. O, Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi və Türkiyənin "Bozdağ" film şirkətinin iştirakı ilə birgə istehsalatda olan Vətən müharibəsi haqqında 8 bölümlük serial, Özbəkistanla müştərk nəzərdə tutulmuş "Molla Nəsrəddin və ya çətin günlərimin dostu" bədii film layihələri haqqında məlumat verib. Sonra Azərbaycan Film Komissiyası – "Filming Azerbaijan" haqqında videoçarx nümayiş olunub.

Türkdilli ölkələrin kinematoqrafları film layihələrini təqdim ediblər. Azərbaycandan rejissor və prodüser Elməddin Aliyev "Nargin" bədii-sənədli film layihəsinin, Rəhil Ələkbərov "Qara-bağ" futbol klubu haqqında "30 mövsüm səfərdə" adlı 3 seriyalı sənədli film layihəsinin təqdimatını keçirib.

Tədbirdə həmçinin gələn il 100 illə tamam olacaq "Azərbaycanfilm" Kinostudiyası haqqında məlumat verilib, videoçarx nümayiş olunub.

Noyabrın 5-də Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi Audiovizual və interaktiv media şöbəsinin müdiri Rəhil Həsənovla Türkiyənin "Bozdağ" film şirkətinin nümayəndələri arasında görüş keçirilib. Görüşdə "Bozdağ"ın iştirakı ilə çəkiləcək, şərti adı "Vətən müharibəsi" olan çoxseriyalı filmə bağlı müzakirə aparılıb.

əvvəli səh. 1-də

Anar Kərimov deyib ki, Əhməd bəy Ağaoğlu Qarabağın tacı Şuşada dünyaya göz açıb, şöhrəti Avropanın elmi çevrələrində Fransada, İngiltərədə dolaşmış. "Onun çoxtərəfli fəaliyyətində və əsərlərində milli varlığın, milli şüurun özəllikləri ehtiva olunub. Əhməd bəy Ağaoğlunun siyasi-fəlsəfi publisistikasında tarixin müxtəlif mərhələlərində xalqımıza qarşı soyqırımı, talançılıq törətmiş erməni şovinizminə qarşı mübarizə önəmli yer tutur. Müləffin yazılarında erməni şovinizminin rəhbər tutduğu və inadla hə-

yata keçirdiyi mürtəcə milli-tarixi proqramın qlobal motivləri, ideya kökləri, dini, irqi və sosial əsasları təfəssilatlı elmi şərhini tapıb. İlk dəfə erməni zalımlığına qarşı Azərbaycan türklərinin dirənşini, təşkilatlanmasını Əhməd bəy Ağaoğlu təmin edib. XX yüzillikdə erməni barbarlığına qarşı milli düşüncənin hərbi, silahlı bir güclə qaynaqlıb-qarışmasının ilk örneyini "Difai"-nin (müdafiə) təmsalında 1906-cı ildə Əhməd bəy Ağaoğlu yaradıb. İrəvanın Azərbaycanın tərkibindən alınıb Ermənistanə verilməsinin əleyhinə səs vermiş üç nəfərdən biri Əhməd bəy idi.

Şuşa, Paris və İstanbulun orta q dəyəri: Əhməd bəy Ağaoğlu

“Şuşa İli” çərçivəsində İstanbul Universitetində beynəlxalq simpozium keçirilib

O, 1905-ci ildə Bakıda və başqa şəhərlərdə erməni separatçıların törətdiyi vəhşiliklər barədə həqiqətləri daim anti-müsəlman və ermənipərəst mövqedə olan “Sankt-Peterburqske vedomosti” qəzetində belə çap etdirə bilib”.

Anar Kərimov məruzəsində Əhməd bəy Ağaoğlunun Türkiyədəki çoxşaxəli fəaliyyətinə də diqqət çəkib, onun iki ölkənin inkişafı üçün misilsiz xidmətlərini qeyd edib. Simpoziumda çıxış edən Türkiyə Prezidentinin baş müşaviri və mətbuat katibi İbrahim Kalın “Şuşa İli” çıxışında Əhməd bəy Ağaoğluna həsr olunmuş tədbirdə iştirakından qürur duyduğunu deyib. Bildirib ki, bu gün Türkiyə və Azərbaycan arasında olan münasibətlər Əhməd bəy Ağaoğlunun arzulanmış şəkildə inkişaf edir. O, siyasi-iqtisadi sahədə dərinləşən münasibətlərin məhz mədəni əlaqələr vasitəsilə daha da güclənəcəyini

vurğulayıb: “Əhməd bəy Ağaoğlu və onun müasirlərinin başladığı mücadilə və Türk dünyasının həmrəyliyi təşəbbüsləri bu gün türk respublikalarının liderləri vasitəsilə reallığa çevrilib”.

İbrahim Kalın Şuşanın 2023-cü il üçün “Türk Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı” seçilməsi münasibətilə ölkəmizə təbriklərini çatdırıb. O, Şuşanın tarixi-mədəni zənginliklərinin öyrənilməsi və tanındılması məqsədilə gələn il Türkiyədən elm adamlarının və tələbələrin mədəniyyət paytaxtımıza səfərlərinin təşkil edilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb.

Türkiyə-Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmrəylik Fondunun rəhbəri Aygün Attar “İki dövlətin bir vəkili: Əhməd bəy Ağaoğlunun portreti” mövzusunda məruzə ilə çıxış edib.

Daha sonra beynəlxalq simpozium iki hissədən ibarət panel iclaslarla davam etdirilib.

İstanbul Universiteti rektorunun müavini, professor İlyas Topsakalın moderatorluğu ilə keçirilən ilk paneldə Türkiyə-Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmrəylik Vəqfinin sədri, professor Aygün Attar “İki dövlətin bir vəkili: Əhməd bəy Ağaoğlunun siyasi portreti”, diplomat, ədəbiyyatşün-

nas, professor Vilayət Quliyev “Fransız və rus mədəsinə Əhməd Ağaoğlu”, Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin icraçı direktoru Fərhad Cəbbarov “Ağaoğlunun erməni-azərbaycanlı münasibəti (1905-1906) dövründə fəaliyyəti” mövzularında məruzələri dinlənib.

Panelin Aygün Attarın moderatorluğu ilə keçən ikinci hissəsində İstanbul Universitetinin professoru Halil Balın “Qafqaz İslam Ordusu siyasi müşaviri: Ağaoğlu Əhməd bəy”, Əhməd Ağaoğlu Milli Araşdırma Dərnəyinin rəhbəri Nigar Axundovanın “Ağaoğlunun mirasının öyrənilməsi və tanındılması: problemlər və hədəf”, türkiyəli vəkil Ural Akküzüm “Sobronlu bir türkçü: Əhməd bəy Ağaoğlu” mövzularında məruzələrlə çıxış ediblər.

Simpoziumun sonunda Anar Kərimov tərəfindən İbrahim Kalına Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən təsis olunan “Şuşa – 270” xatirə nişanı təqdim edilib.

Qobustan Milli Tarix-Bədii Qoruğunda Zəfər Günü

Qobustan Milli Tarix-Bədii Qoruğunda 8 Noyabr – Zəfər Günü münasibətilə tədbir təşkil olunub. Tədbirdə şəhid ailələri, qazilər, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi Sosial Xidmətlər Agentliyinin əməkdaşları və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak edib.

Qoruğun əməkdaşı Vəfa Hüseynova iştirakçıları Zəfər Günü münasibətilə təbrik edib.

Qoruğun elmi katibi Sabir Nəzirov müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılan Zəfərin tarixi əhəmiyyətindən söhbət açıb.

Şəhid Ələddin Xəlilovun anası Elnarə Xəlilova oğlunun keçdiyi döyüş yolundan danışmış. Xüsusi təyinatlıların giziri, qazi Vüqar Məmmədov Vətən müharibəsində keçdiyi döyüş yolundan bəhs edib.

Tədbir şəhid və qazi övladları üçün təşkil olunmuş proqramla davam edib. Uşaqlar qoruğa ekskursiya ediblər, qoruğun kino zalında “Qavaldaş” cizgi filminə baxıblar. Dulusçuluq və rəssamlıq üzrə ustad dərsləri də uşaqlar tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Sonda iştirakçılar üçün çay süfrəsi açılıb. Qobustan Milli Tarix-Bədii Qoruğunun adından uşaqlara hədiyyələr təqdim olunub.

Daim zirvələrdə dalğalan, bayrağım!

Prezident İlham Əliyevin 2009-cu il 18 noyabr tarixli sərəncamı ilə 9 noyabr tarixi ölkəmizdə Dövlət Bayrağı Günü kimi qeyd olunur. Əlamətdar gün münasibətilə bölgələrdəki mədəniyyət müəssisələrində bir sıra tədbirlər keçirilib.

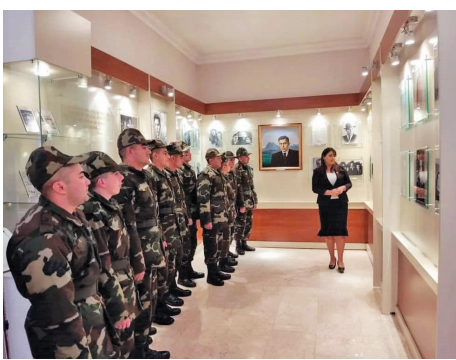
Masallı RMI Yardımçı rayon Heydər Əliyev Mərkəzində “Yenilməz Azərbaycan bayrağı” adlı tədbir təşkil olunub. Mərkəzdə təşkil olunan sərgidə ümummilli lider Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətini əks etdirən eksponatlar yer alıb.

***

Gəncə RMI Gəncə şəhər MKS-nin 6 saylı gənclər kitabxana filialı “Bayrağım dalğalanan yurd, mənim canım Vətənimdir!” başlığı altında tədbir keçirib. Şagirdlər bayrağımız və vətənpərvərlik mövzusunda şeirlər söyləyiblər.

Goranboy rayon Uşaq kitabxanası Birinci Qarabağ müharibəsi şəhidi Elxan Süleymanovun adını daşıyan sinif otağında “Daim zirvələrdə ol, bayrağım!” adlı tədbir təşkil edib. Hərbi geyimli məktəblilər tərəfindən eyniadlı kompozisiya təqdim olunub.

***

Sabirabad RMI Şirvan şəhər Heydər Əliyev Mərkəzinin kollektivi Fövqəladə Hallar Nazirliyi Mülkü Müdafiə Qoşunlarının Şirvan şəhər N saylı hərbi hissəsini ziyarət edib. Qonaqlara ümummilli lider Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətinin müxtəlif dövrlərini əks etdirən eksponatlar haqqında məlumat verilib.

***

Bərdə RMI Yevlax şəhər Mədəniyyət Mərkəzi, şəhər İcra Hakimiyyəti, Gənclərin İnkişaf və Karyera Mərkəzi (GİKM) Yevlax nümayəndəliyinin təşkilatçılığı ilə “Bayrağımız qürur mənbəyimizdir!” adlı tədbir keçirilib. Yevlax şəhər Mədəniyyət Mərkəzi solistlərinin səsləndirdiyi musiqi nömrələri, rəqlər və ədəbi-bədii kompozisiya tamaşaçılarda bayram əhval-ruhiyyəsi yaradıb.

***

Ağstafa RMI Ağstafa Dövlət Rəsm Qalereyasının kollektivi və rəsm dərneyi üzvləri şəhərdəki Bayraq meydanını ziyarət ediblər. Tovuz rayon Aşıq Əkbər Cəfərov adına Mədəniyyət Mərkəzi və Dövlət Rəsm Qalereyasının birgə təşkilatçılığı ilə “Ay-ulduzlu milli vəsiqəmsən, üçrəngli səcdəgahım!” adlı musiqili tədbir keçirilib.

***

Şəki RMI Şəki 2 nömrəli Uşaq musiqi məktəbinin kollektivi Dövlət Bayrağı Günü münasibətilə konsert təşkil edib. Vətənpərvərlik ruhlu musiqilər alqışlarla qarşılanıb.

8 Noyabr – Zəfər Günü bölgələrdəki mədəniyyət müəssisələrində müxtəlif tədbirlərlə qeyd olunub.

İsmayilli Regional Mədəniyyət İdarəsi (RMI) İsmayilli rayon Heydər Əliyev adına Mədəniyyət Mərkəzində “Zəfərin mübarək, Azərbaycan!” adlı konsert proqramı keçirilib. Respublikamızın tanınmış incəsənət ustalarının ifası dinləyicilər tərəfindən alqışlarla qarşılanıb.

***

Sabirabad Rayon İcra Hakimiyyətinin təşəbbüsü, Sabirabad RMI və rayon Gənclər və İdman İdarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə bayram tədbiri keçirilib. Vətənpərvərlik mövzusunda şeirlər səsləndirilib, Sabirabad rayon Mədəniyyət Mərkəzi və şəhər Ü.Hacıbəyli adına Uşaq musiqi məktəbinin birgə təşkil etdiyi konsert proqramı qonaqların könlünü oxşayıb.

***

Zaqatala rayon Heydər Əliyev Mərkəzində “Qarabağ Azərbaycanı” adlı tədbir təşkil olunub. İştirakçılar mərkəzin foyesində yeniyetmə və gənc rəssamların Zəfərimizə və qəhrəman şəhidlərimizə həsr etdikləri əsərlərdən ibarət sərgi ilə tanış olublar. Tədbir incəsənət ustalarının konsert proqramı ilə başa çatıb.

***

Şəmkir RMI Göygöl rayon Mədəniyyət Mərkəzinin “Nərgiz” xalq kollektivi N saylı hərbi hissədə konsert proqramı ilə çıxış edib.

Daşkəsən rayon Mədəniyyət Mərkəzi rayon İcra Hakimiyyəti ilə bayram konserti təşkil edib. Rayon incəsənət ustalarının ifası alqışlarla qarşılanıb.

***

Ağcabədi RMI Ağcabədi rayon Mədəniyyət Mərkəzində Zəfər Günü münasibətilə ümumrayon tədbiri keçirilib. İştirakçılar əvvəlcə mərkəzin foyesində Qələbəyə həsr olunan əsərlərdən ibarət sərgiyə baxıblar. Sonra konsert proqramı təqdim edilib.

***

Şəki RMI-nin təşkilatçılığı ilə Şəki şəhər Heydər Əliyev Mərkəzində Zəfər Gününa həsr olun-

muş tədbir keçirilib. Şəki şəhərində yerləşən uşaq incəsənət, musiqi məktəblərinin və şəhər Mədəniyyət Mərkəzinin hazırladığı bayram şənliyi sakinlərdə yüksək əhval-ruhiyyə yaradıb.

Şəki şəhər Mədəniyyət Mərkəzində də bayram münasibətilə “Zəfərin mübarək, Azərbaycan!” adlı konsert təşkil olunub. Mərkəzin “Zumaçılar” ansamblının çıxışı, instrumental heyətin (kamaçanda Rüstəm Xəlilməmmədov, tərda Sərdar İlyaszadə, nağarada Şöhrət İbrahimxəlilov, qoşanağarada Səbuhli Cəllilov) müşayiəti ilə müğənnilər Zəlib Məmmədov, İdris İdrisov və Sərdar Yunusovun ifasında mahnılar alqışlarla qarşılanıb.

***

Biləsuvar rayonunda Zəfər Gününa həsr olunan ümumrayon tədbiri keçirilib. Rayonun icra başçısı Faiq Qürbətov və Biləsuvar RMI-nin rəisi Əlisultan Sadıxovun da iştirak etdiyi tədbirdə Biləsuvar, Salyan və Neftçala rayonlarından incəsənət ustaları və rəqs qruplarının ifası tamaşaçıların zövqünü oxşayıb.

Biləsuvar RMI və Neftçala Rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə Zəfər Gününa həsr olunan tədbir də yadda qalan olub. RMI-nin, Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Camal İsmayilov adına Musiqi məktəbi və digər musiqiçilərin iştirakı ilə konsert proqramı təqdim edilib.

Salyan rayon Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən tədbirdə isə ilk olaraq sərgiyə baxış olub. Sonra RMI-nin rəisi Vasif Cənnətovun da iştirak etdiyi tədbirdə xanəndə, Əməkdar artist Babək Niftəliyev, Əməkdar mədəniyyət işçisi, aşıq Ədalət Dəlidağlı və Kəlbəcər rayon Uşaq incəsənət məktəbinin müəllim və şagirdlərinin ifasında vətənpərvərlik ruhunda musiqi nömrələri səsləndirilib.

***

Lənkəran RMI Lənkəran şəhər Mədəniyyət Mərkəzində “Zəfər Günü” adlı konsert proqramı təşkil olunub. “Nənələr” folklor kollektivi, “Ay lolo” folklor rəqs ansamblı, müğənnilərdən Əməkdar artist Nigar Şabanova, Cavad Rəcəbov, Elşad Qarayev, Talib Tale, Yeganə Mürsəlova, Həlib Əhmədov, Elgün Əlizadə, Rəşid Kərimi və Qurban Nəzərov çıxış ediblər.

***

Ağdaş RMI və rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə Ağdaş şəhərinin mərkəzi meydanında ümumrayon tədbiri keçirilib. Tədbirdə ilk olaraq kəndirbazların, şəhər musiqi məktəbi

şagirdlərinin, “Teşti” folklor kollektivinin ifasında maraqlı nömrələr təqdim edilib. Sonra “Xalq ulduzu” müsabiqəsinin qalibi Tural Salmanov, yerli musiqiçilər və “Nur” rəqs qrupunun təqdimatında konsert proqramı təqdim olunub.

***

Sumqayıt RMI Abşeron rayon Mədəniyyət Mərkəzinin Novxanı kənd Sənətkarlıq klubu və MKS-nin Novxanı kənd kitabxana filialının əməkdaşları Vətən müharibəsi şəhidi Ceyhun Ueynovun ailəsini ziyarət ediblər.

***

Ağstafa rayon Mədəniyyət Mərkəzində Zəfər Günü münasibətilə ümumrayon tədbiri təşkil edilib. Ağstafa RMI və rayon İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə gerçəkləşən tədbirdə Mədəniyyət Mərkəzi tərəfindən hazırlanmış ədəbi-bədii kompozisiya təqdim olunub.

Tovuz rayon Aşıq Əsəd Rzayev adına Uşaq musiqi məktəbi Zəfər Günüylə əlaqədar N saylı hərbi hissədə konsert proqramı ilə çıxış edib.

Qazax rayon Mədəniyyət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə keçirilən “Zəfərin mübarək, Azərbaycanı!” adlı konsert proqramında “Göyözən” instrumental ansamblı, Qazax şəhər 1 və 2 nömrəli Uşaq musiqi məktəblərinin kollektivləri çıxış ediblər.

***

Kürdəmir RMI Beyləqan rayon mədəniyyət müəssisələrinin birgə təşkilatçılığı ilə Zəfər Gününa həsr olunan ümumrayon tədbiri keçirilib. Beyləqan rayon Mədəniyyət Mərkəzinin əməkdaşları və Niyazi adına Uşaq musiqi məktəbinin şagird və müəllimlərinin hazırladığı mahnılar və rəqs nömrələri maraqla qarşılanıb.

***

Xaçmaz RMI Heydər Əliyev adına Xaçmaz rayon Mədəniyyət Mərkəzində təşkil olunan “Azərbaycan, Zəfərinlə ucaldın!” adlı bayram tədbirində tanınmış incəsənət ustalarının iştirakı ilə konsert təqdim olunub.

***

Masallı RMI və rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə Nizami Gəncəvi adına Masallı rayon Mədəniyyət Mərkəzində keçirilən bayram tədbirində vətənpərvərlik ruhlu mahnılar səsləndirilib.

Masallı RMI və Cəlilabad Rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə Cəlilabad rayon Heydər Əliyev Mərkəzində də bayram konserti təşkil edilib. Axşam saatlarında isə Zəfər Günü ilə əlaqədar Heydər Əliyev Seyrəngahında atəşfəşanlıq olub.

Hazırladı: N.Məmmədli

2022-ci ilin əlamətdar mədəniyyət hadisələrindən biri də dünya şöhrətli Azərbaycan bəstəkarı, SSRİ Xalq artisti Fikrət Əmirovun (1922-1984) anadan olmasının 100 illiyinə həsr edilmiş UNESCO-nun Parisdəki baş qərargahında keçirilmiş konsert oldu.

Ümumiyyətlə, bu il Azərbaycan mədəniyyətinin bir çox görkəmli şəxsiyyətlərinin yubiley tarixləri ilə əlamətdardır. Onların arasında dahi bəstəkar Fikrət Məşədi Cəmil oğlu Əmirovun 100 illiyi xüsusi yer tutur. Prezident İlham Əliyevin Fikrət Əmirovun 100 illik yubileyi haqqında 15 mart 2022-ci il tarixli Sərəncamına əsasən, Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən tədbirlər planı hazırlanmışdır. Bu plana uyğun olaraq il ərzində silsilə tədbirlər keçirilmişdir. Aprel ayında Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında simfonik konsert, Üzeyir Hacıbəyli adına Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində F.Əmirova həsr edilmiş II Beynəlxalq Bəstəkarlıq Müsabiqəsi və digər tədbirlər təşkil olunmuşdur.

Əsərləri dünyanın məşhur səhnələrini dolandıran dahi bəstəkarın yubileyinin beynəlxalq səviyyədə keçirilməsi də diqqət mərkəzində olmuşdur. 2021-ci ilin 9-24 noyabr tarixində Parisdə keçirilən UNESCO-nun Baş Konfransının 41-ci sessiyasında bəstəkarın 100 illiyi təşkilatın 2022-2023-cü illər üzrə yubileylər proqramına daxil edilmişdir.

F.Əmirovun 100 illik yubileyinə həsr edilmiş silsilə tədbirlərə öncədən hazırlıqlara başlanılmışdı. Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən mart ayında bəstəkarın forte-piano üçün əsərlərindən ibarət kompakt disk (CD) buraxılmışdı. Bəstəkarın musiqi albomunda yer alan əsərləri tanınmış pianoçu, Xalq artisti, Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının prorektoru, professor Yeganə Axundovanın ifasında yazılmışdır. Bununla yanaşı, bu ilin noyabr ayında UNESCO-da keçirilməsi planlaşdırılan simfonik konsert üçün də hazırlıqlar davam edir, bununla bağlı sənətkarın ailə üzvləri ilə əlaqəli şəkildə repertuar və ifaçı seçimi aparılırdı.

***

Noyabrın 3-də Azərbaycanın Mədəniyyət Nazirliyi və UNESCO yanında Daimi Nümayəndəliyinin birgə təşkilatçılığı ilə gerçəkləşən möhtəşəm konsert yaddaşlarda dərin iz buraxdı. UNESCO-nun baş qərargahının "Salle-1" konsert zalında keçirilən tədbirin əvvəlində UNESCO yanında Azərbaycanın daimi nümayəndəsi Elman Abdullayev və təşkilatın baş direk-

Xalq üçün yaratmaq səadəti...

Dahi bəstəkar Fikrət Əmirovun 100 illiyi münasibətilə UNESCO-da gerçəkləşən konsert yaddaşlarda dərin iz qoydu

torunun xarici əlaqələr və Afrika prioriteti üzrə müavini Firmin Eduard Matoko çıxış etdilər.

Elman Abdullayev UNESCO-nun 2022-2023-cü illər üçün yubiley proqramı çərçivəsində böyük Azərbaycan bəstəkarının yubileyinə həsr olunmuş musiqi axşamının təşkilinə verdiyi töhfələrə görə Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyinə və UNESCO rəhbərliyinə təşəkkürünü bildirdi. F.Əmirovun həyat və yaradıcılığından bəhs edən E.Abdullayev böyük bəstəkarın simfonik muğam janrının banisi olduğunu diqqətə çatdırdı. Əlavə etdi ki, 2008-ci ildə UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irs siyahısına daxil edilmiş muğam sənəti F.Əmirov yaradıcılığına güclü təsir göstərmişdir. Onun simfonik muğamları dünyanın məşhur dirijorlarının rəhbərliyi altında Avropa ölkələrinin və ABŞ-in ən böyük konsert salonlarında səsləndirilmişdir.

UNESCO-nun xarici əlaqələr və Afrika prioritetləri üzrə baş direktorunun köməkçisi Firmin Eduard Matoko tədbir iştirakçılarını təşkilatın baş direktoru adından salamladı. O, Azərbaycanla UNESCO arasında münasibətlərə toxunaraq F.Əmirovun həyat və yaradıcılığına həsr olunmuş tədbirin mədəni irs, dialoq və mədəni müxtəliflik ruhunu əks etdirdiyini vurğuladı: "Mədəniyyətlərin qarşılıqlı zənginləşməsinə töhfə verən görkəmli şəxsiyyətlərə, əsərlərə və hadisələrə hörmət etmək xalqlar arasında beynəlxalq anlaşmaya, yaxınlığa və sülhə kömək edir. Fikrət Əmirov da əsərləri ilə UNESCO dəyərlərinin təbliğinə öz töhfəsini vermişdir".

Yeri gəlməşkən, bir neçə kəlmə də musiqi axşamının keçirildiyi "Salle-1" konsert zalı haqda. UNESCO-nun Fontenua küçəsində yerləşən baş qərargahı neçə-neçə tarixi-mədəni olayların, konsert və konfransların, müzakirələrin məkanı olmuşdur. Möhtəşəm muğam sənətimizə və müqəddəs Novruz bayramına həsr olunmuş gecələr, 2011-ci ildə keçirilmiş Azərbaycan mədəniyyəti günləri, "Odlar yurdu – Azərbaycanım" sergisi, 2012-ci ildə ilk dəfə və 2015-ci ildə UNESCO-nun yubileyi çərçivəsində yenə də həmin zalda reallaşmış Beynəlxalq Caz Günü ilə bağlı tədbirlər ölkəmizin iştirakı ilə də əlamətdardır. 3 noyabr konserti də bu məkanın unudulmaz tədbirləri sırasına daha birini əlavə etdi.

Həmin gün Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri Xalq artisti Fəxrəddin Kərimovun dirijorluğu ilə F.Əmirovun simfonik və musiqili-səhnə əsərlərindən ibarət proqramla çıxış etdi. Xalqımızın

məxsusi nikbin və qəhrəmanlıq ruhunu təcəssüm etdirən "Azərbaycan süitəsi"nin I hissəsi F.Əmirov musiqisinin milli həyatı bir rəmzi kimi səslənərək dinləyiciləri Azərbaycan xalqının çoxçalarlı şux rəqslərinə, zəngin emosional ekspressiyaya malik "Rast", "Segah" kimi muğamlarına, bəstəkarın tükənməz lirikasına köklədi. F.Əmirovun dahi şair-dramaturq Hüseyn Cavidin "Şeyx Sənan" pyesinin tamaşasına bəstələdiyi "Kor ərəbin mahnısı" Əməkdar artist Babək Niftəliyevin gözəl, həzin ifasında tamaşaçıların xüsusi alqışlarını qazandı. "Gülüstan Bayatı-Şiraz" simfonik muğamı mezzo-soprano, Əməkdar artist Səbinə Əsədovanın ifasında gəncin iştirakçılarının qəlbini oxşadı.

Daha sonra səhnəyə gənc vokalçılar – tenor Orxan Cəlilov və soprano Selcan Nəsilbli dəvət alaraq "Sevil" operasından Dilbər mahnısını, Balaşın kupletlərini və F.Əmirovun "Azərbaycan elləri" mahnısını ifa etdilər.

Onların ifası tərəvəti və dinamizmi ilə seçildi.

Növbəti əsər bəstəkarın dünya şöhrəti qazanmış "Min bir gecə" baletindən "Şəhrizadənin bayramı" nömrəsi oldu. Simfonik orkestrimiz Fəxrəddin Kərimovun idarəsi ilə öz peşəkarlığını və F.Əmirov musiqisinin ehtişamını ortaya qoydu. Gecədə həmçinin Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının rektoru, Xalq artisti Fərhad Bədəlbəyli (piano) F.Əmirovun Elmira Nəzirova ilə birlikdə bəstələdiyi "Ərəb mövzularına fortepiano konserti"ni böyük şövqlə ifa etdi və sənətkarın ifası xüsusi alqış qazandı.

***

Musiqi axşamı ərzində böyük proyektor-ekranda nümayiş etdirilən F.Əmirovla bağlı video, foto və rəsmlərdən ibarət videotaqdimat konsertin rejissoru, Əməkdar incəsənət xadimi Ülvüyyə Könül tərəfindən hazırlanmışdı.

Yubiley konserti F.Əmirovun simfonik musiqisinin parlaq incilərindən "Azərbaycan kəpikçiosu" ilə sona yetdi. Bu əsərin ifası xalqımızın böyük coşqu ilə qeyd etdiyi Zəfər Günü və Dövlət Bayrağı Günü ərəfəsində doğma Qarabağ torpağımız uğrunda müharibələrdə şəhid olmuş qəhrəman oğullarımızın xatirəsini yad edən dəyərli bir itfah kimi səsləndi.

F.Əmirovun qəlbə hər zaman doğma xalqı ilə bir döyünüb. Daim mədəniyyətimizin aqibətini düşünən bəstəkar tez-tez "Xalq üçün yaratmaq səadətidir!" fikrini söyləyirmiş. Bəli, onun yaratdığı zəngin musiqi xəzinəsi bu gün Vətənimizdə və onun hüdudlarından uzaqlarda, beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycan bayrağını yüksəkliklərə ucaldır. Bu, həqiqətən də, sənətkarın səadətidir – əbədi səadəti.

Turan Məmmədəliyeva
musiqişünas, sənətsünaslıq
üzrə fəlsəfə doktoru

“Olimpiya, incəsənət və idman”

Milli Olimpiya Komitəsinin 30 illiyinə həsr olunmuş sərgi

Azərbaycan Respublikası Milli Olimpiya Komitəsinin (MOK) 30 illik yubileyi münasibətilə "Olimpiya, incəsənət və idman" adlı sərgi təşkil edilib. Noyabrın 5-də MOK-da açılış keçirilən sərgi Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə ərəşəyə gəlib.

Mərasimdə MOK-nın baş katibi Azər Əliyev, vitse-prezidenti Çingiz Hüseynzadə, Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşları, mədəniyyət və incəsənət xadimləri, idman müəxəssisləri və digər qonaqlar iştirak ediblər.

İlk olaraq Azərbaycan Milli Konservatoriyası tərkibində Respublika Incəsənət Gimnaziyasının şagirdləri Əsmər Baratzadə, Orman və Səmrə Marifilərin ifasında vətənpərvərlik ruhlı mahnılar səslənib.

Milli Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidenti Çingiz Hüseynzadə çıxışında bu il qurumun

yanarmasının 30 ilinin tamam olduğunu deyib. Bildirib ki, Milli Olimpiya Komitəsi ötən müddət ərzində çətin və şərəfli bir yol keçib, yüksək nailiyyətlərə imza atıb: "Bu gün açılışında iştirak etdiyimiz sərgidə nümayiş etdirilən idman mövzulu rəngkarlıq, qrafika və heykəltəraşlıq işləri MOK-nın 1998-ci ildən "Olimpiya, incəsənət və idman" adı altında keçirdiyi müsabiqələrdən toplanılmış qiymətli əsərlərdir. Belə ki, Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi hər Yay Olimpiya Oyunlarının keçirilməsinə 2 il qalmış "Olimpiya, incəsənət və idman" adlı beynəlxalq müsabiqə elan

edir. Azərbaycan Respublikası Milli Olimpiya Komitəsi də bu müsabiqənin ən fəal iştirakçısı kimi rəssam və heykəltəraşlarımızın respublika daxili yarışmasında ilk 3 yeri tutmuş əsərlərini göndərir. Sevindirici haldır ki, Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin təşkil etdiyi belə müsabiqələrdə ölkəmizin rəssam və heykəltəraşlarının işləri uğur qazanır, diplom və sertifikatlarla mükafatlandırılır".

Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı sədrinin birinci müavini, Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının prorektoru, Xalq rəssamı Səlah Məmmədov 8 Noyabr – Zəfər Günü münasibətilə tədbir iştirakçılarını təbrik edib. "Olimpiya, incəsənət və idman" sərgisində Azərbaycanın

tanınmış rəssamlarının əsərlərinin nümayiş olunduğunu bildiren Xalq rəssamı layihənin təbliğat və təşviqat baxımından əhəmiyyətini vurğulayıb.

Sonda qonaqlar sərgi ilə tanış olublar.

Qeyd edək ki, MOK-nın inzibati binasının 4 mərtəbəsində də nümayiş olunan sərgidə Xalidə Səfərova, Kərim Cəlil, Telman Abbasov, Hidayət Cəlilov, Mais Əliyev, Asif Azərelli, Rauf İsmayilov, Adil Rüstəmov, Böyükağa Yəhyayev, Arif Mərdanov, Rəsul Hüseynov, heykəltəraşlardan Natiq Əliyev, Xanlar Əhmədov, Asim Quliyev, Faiq Hacıyev, Va-

qif Nəzirov, Arif Qaziyev, Azad Əliyev, Zakir Mehdiyev, Nəcəf Salamov kimi tanınmış rəssamların 60 rəsm və 30 heykəltəraşlıq əsəri nümayiş olunur.

"Olimpiya, incəsənət və idman" sərgisi bu ilin sonunadək ziyarətçilər üçün açıq olacaq.

Nurəddin

Uşaq Filarmoniyasında bayram konserti

Vətən müharibəsində tarixi qalibiyyətin ikinci ildönümünü 8 Noyabr – Zəfər Günü münasibətilə Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən "Zəfər sədası" musiqi festivalı təşkil edilib.

Noyabrın 5-də Azərbaycan Dövlət Uşaq Filarmoniyasında "Zəfər sədası" festivalı çərçivəsində tədbir keçirilib.

Tədbirdə əvvəlcə ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub.

Sonra çıxış edən ehtiyatda olan polkovnik Əzizəğa Qənizadə Vətən müharibəsinin tarixi önəmindən danışib. Qeyd edilib ki, Vətən müharibəsi Azərbaycan tarixinə qızıl hərflərlə yazılıb. Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev qalib sərkərdə, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri güclü ordu, xalqımız isə böyük, məğrur, yenilməz olduğunu bir daha təsdiqlədi. Bu Qələbəni Müzəffər Ali Baş Komandanın qətiyyəti, siyasi iradəsi, müzəffər Ordumuzun şücaəti, qəhrəmanlığı, qorxmaz, cəsur əsgərlərimizin canı, ölməz şəhidlərimizin qanı, xalqımızın birliyi hesabına qazandı.

Vətən müharibəsi şəhidlərinin ailə üzvləri və veteranların iştirak etdiyi tədbir Dövlət Uşaq Filarmoniyası istedadlarının konsert proqramı ilə davam edib. Tədbir çərçivəsində "Bacarıqlı əllər" dərs-nəyi üzvlərinin əl işləri də sərgilənib.

Qələbəmizin mədəniyyət salnaməsi

Mədəniyyət Nazirliyi Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodik və İxtisaslandırma Mərkəzinin (MEMİM) təşkilatçılığı, Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsinin dəstəyi ilə noyabrın 5-də paytaxtdakı Leopold və Mstislav Rostropoviçlər adına 21 sayılı 11 illik Musiqi məktəbində Zəfər gününə həsr olunmuş "Qələbəmizin mədəniyyət salnaməsi" adlı ədəbi-bədii tədbir keçirilib.

Şəhid ailələri və qazilərin də iştirak etdiyi tədbirin əvvəlində Vətən uğrunda canından keçən qəhrəmanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

MEMİM-in direktoru Səadət Xələfbəyli çıxış edərək iştirakçıları salamlayıb.

Gənclər Təşkilatları Milli Şurasının baş katibi Rəmin Həbibzadə, 1-ci Qarabağ müharibəsi qazisi, ehtiyatda olan polis mayoru Aida Şirinova, "Zəfər" Şəhid Ailələrinə Dəstək İctimai Birliyinin

sədr müavini, şəhid polkovnik-leytenant Soltan Məmmədovun həyat yoldaşı Tünzalə Məmmədova, Bakı Musiqi Akademiyasının (BMA) professoru, şəhid polkovnik-leytenant Rəşad Atakışiyevin həyat yoldaşı Könül Hüseynova, Vətən müharibəsi qaziləri Amid Paşayev və Pərvin Şahməmmədov tədbirdə çıxış ediblər.

Çıxışlarda Vətən müharibəsinin tariximizdə şanlı yerindən söz açılib, milli şüur və vətənpərvərlik hissələrinin inkişaf etdirilməsinin mədəniyyət sahəsinin qarşısında duran vacib vəzifələrdən olduğu vurğulanıb.

Tədbir çərçivəsində MEMİM-in nəzdində fəaliyyət göstərən "Bölgə" eksperimental teatr truppası tərəfindən "Zəfər müjdəsi" adlı tamaşa təqdim olunub. Hərbçilərimizin döyüş meydanında şücaətindən bəhs edən tamaşada ədəbiyyatımızda öz əksini tapan qəhrəman obrazlarına da müraciət edilib.

Şəhid polkovnik-leytenant Babək Ramaldanovun oğlu Süleyman Ramaldanov, şəhid mayor Əlsəvər Paşayevin qızı Nəzrin Paşayeva, şəhid pilot Rəşad Atakışiyevin oğlu Turud Atakışiyevin iştirakı ilə davam edən tədbir hissədə "Qəhrəman övladları" uşaq xoru, BMA-nın 1-ci kurs tələbəsi Aydın Əliheydər, Bakı şəhər 17 və 22 sayılı musiqi məktəbləri kollektivlərinin ifasında "Xudayar təsnifi", Tofiq Quliyevin "Qaytağı", Üzeyir Hacıbəylinin "Çirpıncırdın, Qara dəniz", Şəmistan Əlizamanlının "Cənab leytenant", Könül Hüseynovanın "Qəhrəman övladıyım", Arif Melikovun "Azərbaycan", "Səla, mənim xalqım" və digər əsərlər səslənib.

Tədbir çərçivəsində Əməkdar incəsənət xadimi, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin dosenti Fəxryyə Xələfovanın "Qarabağ şahzadəsi" kolleksiyasından xaribülbul çiçəyi və Şuşa qalasının təsviri olan üç libas təqdim edilib.

Həmçinin AMEA Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin şöbə müdiri, "Qarabağ geyimləri" kitabının müəllifi Gülnazadə Abdulova tərəfindən hazırlanmış Qarabağ milli geyim nümunələri nümayiş etdirilib.

Tədbirin sonunda "Azəripek" MMC tərəfindən işlənmiş "Qarabağ" kəlağayı kol-

leksiyası sərgilənib, "CASA Bakı" tərəfindən təqdim olunan Qarabağ kəfəsinin hazırlanma prosesi isə ustad dərsi formatında iştirakçılara təqdim olunub. Eyni zamanda uşaqların əl işlərindən ibarət rəsm sərgisinə və Sabir Çopuroğlunun neftlə çəkdiyi əsərlərə baxış keçirilib.

Sadiqcanın məşhur yetirməsi

Məşədi Zeynalın ifasında tar sanki xanəndə kimi dil açıb oxuyarmış...

Mədəniyyət paytaxtımız Şuşanın Azərbaycan incəsənətinə, elm və ədəbiyyatına töhfələr vermiş tanınmış simaları haqqında silsiləmizi davam etdiririk. Bu dəfə tar ifaçılığı sənəfinə iz qoyan Məşədi Zeynal haqqında söz açacağıq.

Məşədi Zeynal Haqverdiyev 1861-ci ildə Şuşanın Kərkicahan kəndində dünyaya göz açıb. Erkən çağlardan təraraq göstərər, ustad tarzənlərdən, o cümlədən, Sadiqçandan ifaçılığın sirlərini öyrənir. Gənc yaşlarından Şuşanın musiqi məclislərinin yaraşığına çevrilir. Mahir çalğısı ilə dövrünün tanınmış musiqi xadimlərinin diqqətini çəkir. Xalq məclislərində Segah İslami, Məcid Behbudovu, sonralar isə Seyid Şuşinski və başqa xanəndələri müşayiət edir.

Şuşada ilk dəfə keçirilən "Şərq gecəsi"ndə Məşədi Zeynal da çıxış edir və böyük ifaçılıq məharəti göstərir. 1907-ci ildə Məşəlman Xeyriyyə Cəmiyyəti onun və digər sənətkarların iştirakı ilə təntənəli gecə təşkil edir. İctimai tədbirlərdə fəal iştirakı onu daha da məşhurlaşdırır. Sənət şöhrəti Üzeyir Hacıbəyli tərəfindən qiymətləndirilir. Dahi bəstəkar onu opera tamaşalarında ifa etməyə dəvət edir. Görkəmli musiqişünas Firidun Şuşinski araşdırmasında "Leyli və Məcnun" operasının afişələrindən biri haqqında məlumat verir: "1911-ci il noyabrın 4-də Nikitin qardaşlarının teatr binasında (indiki Akademik Musiqili Teatrın binası – red.) Üzeyir bəy Hacıbəylinin "Leyli və Məcnun" operası göstəriləcək. Orada məşhur tarzən Zeynal Haqverdiyev ifa edəcəkdir". 1915-ci ildə Bakı ictimaiyyətinin mədəni istirahəti üçün "Nicat" cəmiyyətinin təşəbbüsü ilə "Şərq gecəsi" adlı musiqili proqram təqdim edilir. Məşədi Zeynal tərda "Rahab", neydə isə Mirzə Abdulla "Rast" muğamını səsləndirirlər. Gecədə Hüseyn Ərəblinski Hamletin məşhur "Olum, ya ölüm" monoloqunu söyləyir. Həmin tədbirdə aşiq Abbasqulu, Abdal Qasım və başqaları da iştirak edirlər.

Mənbədə göstərilir ki, Məşədi Zeynal musiqi tariximizdə Sadiqçandan sonra solo ifa edən ikinci tarzən olub. O öz çalğısında yüksək texniki ustalıq nümayiş etdirib. Bununla da muğamın son dərəcə əzəmətli və nikbin səslənməsinə nail olub. "Hasar", xüsusilə "Müxalif" şöbələrində misilsiz barmaqlar vuraraq öz çalğısında nəinki xanəndə guşə və xallarını, hətta çətin zəngule elementlərini belə məharətlə göstərüb. O, ustadı Sadiqcan kimi cingənə simlərdə gəzişər, bir neçə formada alt-üst mızrablar vurarmış. Məhz buna görə də saysız-hesabsız dinləyicilər həmişə onun çalğısının intizarında olub.

Tarzən xanəndə oxutdurmaqda da mahir imiş. Qeyd edilir ki, klassik tarzənlər arasında Məşədi Zeynal kimi xanəndəni oxutdurmağı bacaran tək-tək tarzənlər olub. Qocaman sənətkarlardan Qurban Pirimov, Mirzə Mənsur, Seyid və Xan Şuşinski Məşədi Zeynal haqqında yüksək fikir söyləyiblər. Xan Şuşinski onun haqqında deyib: "Məşədi Zeynal olan məclisdə hər xanəndə cürət edib oxumazdı. Çünki rəhmətlik tarı elə bir ustalıqla çalırdı ki, elə bil tar xanəndə kimi dil açıb oxuyur. Biz tarın nə olduğunu və tarı necə çalmağın sirrini Məşədi Zeynalın çalğısında hiss etmişik. Onun bir layiqli insan kimi də tayı-bərabəri yox idi. Son dərəcə alıcənab, ağır-təbiətli idi. O, məclisə daxil olanda hamı ayağa qalxardı..."

Məşhur muğam ustası Mirzə Muxtar da, tarzən haqqında maraqlı xatirə danışib: "Xaric oxumaq fəlakətdir. Bir gün bir məclisdə "Şur" oxumaq istəyən xanəndə ağzını açarkən Məşədi Zeynal ondan nə oxuduğunu soruşur. Xanəndə də "Şur" cavabını verir. Məşədi Zeynal tarı yığışdırıb məclisə müraciət edir: "Camaat, bu mərsiyəxana tarzən lazım deyil. Oxuduğu isə "Şur" yox, şordu..."

Tarzənlə uzun illər dostluq etmiş ustad xanəndə Seyid Şuşinski Məşədi Zeynalla çalıb-oxumaqdan həzz aldığını söyləyib: "O, nəinki məni oxutdururdu, həm də öyrədirdi. Qafqazda tarçalanların hamısı Məşədi Zeynalın barmaqlarını vurmağa cəhd edərdilər. Mənim "Çahargah" ustası kimi püxtələşməyimdə onun əməyi çox olub. Məşədi Zeynal Azərbaycan musiqisi xadimləri içərisində istedadlı bir tarzən, qabil bir sənətkar kimi şərəfli yer tutur. O, Azərbaycan xalqı üçün əvəzsiz sənətkar olub və bunun üçün çox zəhmətlərə qatlaşıb. Birdə ki, o, tək varlıların, kübar ailələrin deyil, geniş xalq kütləsinin zövqünü, mənəvi ehtiyacını ödəmək üçün tar çalıb. Ömrünün son günlərində cəvami tarından ayrılmaıyb. Müəllimi Sadiqcanın tar məktəbini nəinki davam etdirib, həm də bu məktəbi zənginləşdirib. Onlarca istedadlı tarzən yetişdirib..."

Azərbaycan tar ifaçılığına öz möhürünü vermiş ustad tarzən Məşədi Zeynal yaradıcılığının ən bəhrəli çağında, 1918-ci ildə Bakıda vəfat edib.

Savalan Fərəcov

6 yaddaş

Noyabrın 7-si görkəmli bəstəkar, Xalq artisti, Dövlət mükafatı laureatı Tofiq Quliyevin (1917-2000) anadan olmasının 105-ci ildönümü idi. Bu münasibətlə bəstəkarın Fəxri xiyabandakı məzarı ziyarət olunub.

Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı, Tofiq Quliyev adına 12 nömrəli Musiqi məktəbi və Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasının əməkdaşları, eləcə də bəstəkarın ailə üzvlərinin iştirak etdiyi anım mərasimində məzarın önünə əkil və tər çiçəklər qoyulub.

Bəstəkarlar İttifaqının sədri, Xalq artisti Firanqiz Əlizadə deyib ki, Tofiq Quliyev Azərbaycan musiqi mədəniyyətində estrada-caz musiqisinin təməlini qoyaraq, yeni səhifə açmış korifey sənətkardır. O, Azərbaycan professional musiqi ənənələrinin Üzeyir Hacıbəyli tərəfindən əsası qoyulmuş istiqamətinin davamçısı olmaqla bərabər, yeni bir musiqi-mədəni janrın – estrada və caz musiqisinin, ilk Azərbaycan Dövlət Caz Orkestrinin yaradıcısıdır.

Firanqiz Əlizadə ötən əsrin 30-cu illərində sənət yoluna qədəm qoymuş Tofiq Quliyevin zəngin yaradıcılığına diqqət çəkib. Bildirib ki, o, 5 musiqili komediya bəstələyib, valsar, fortepiano üçün prelüd, variasiyalar yazıb. Eyni zamanda bir çox kino musiqilərinin müəllifidir. Bütün bunlarla yanaşı, Tofiq Quliyev estrada musiqisinin əvəzsiz sənətkarı kimi də tanınıb. Bəstəkarın lirik, şux, nikbin və oynaq çalarlı mahnıları əbədiyaşardır: "Bu gün böyük bəstəkar aramızda olmasa da, onun mahnıları müxtəlif tədbirlərdə, konsertlərdə daim eşidilir. Ona görə ki, T.Quliyev

Hüseyn Cavidin 140 illiyinin qeyd edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı böyük şair və dramaturqun irsinin tədqiqi və təbliğ sahəsində yeni mərhələnin başlanmasına zəmindir. Mütəfəkkir ədibin yaradıcılığının önəmli bir istiqaməti Türkiyə ilə bağlıdır.

Bu fikir noyabrın 4-də İstanbuldakı Mərmərə Universitetində keçirilən "Hüseyn Cavid və Türkiyə" mövzusunda beynəlxalq simpoziumda vurğulanıb.

İstanbulda Azərbaycan Təhsil, Mədəniyyət və Sosial Həmrəylik Dərnəyinin rəhbəri və Hüseyn Cavid məktəbinin qurucusu Şərqiyyə Məmmədova ilə Mərmərə Universiteti İnsan və cəmiyyət elmləri fakültəsinin birgə təşkilatçılığı ilə gerçəkləşən simpoziumda Türkiyə, Qazaxıstan, Özbəkistan, Bolqarıstan və Azərbaycandan elm və mədəniyyət xadimləri məruzələrlə çıxış ediblər.

Mərmərə Universitetinin professoru, Türk dili və ədəbiyyatı bölməsinin rəhbəri Harun Duman giriş sözündə Hüseyn Cavidin yalnız Türkiyə və Azərbaycandan deyil, bütün türk dünyasını bağlayan ən mötəbər mənəvi körpülərdən olduğunu bəyan edib.

Şərqiyyə Məmmədova salamlama nitqində Hüseyn Cavid irsinin Türkiyədə təbliğindən, dən İstanbuldakı dahi şairin adını daşıyan Azərbaycan məktəbinin bu istiqamətdə fəaliyyətindən bəhs edib.

Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı muzeyinin direktoru, akademik, millət vəkili Rafael Hüseynov simpoziumda böyük maraqla qarşılanan "Əbədi hüriyyət və səma şairi Cavid" mövzusunda geniş məruzə ilə çıxış edib. O deyib: "Bu gün burada biz əbədi sözün gücü və müstəsna şəxsiyyətin nuru birləşdirir. İndi, yaşı 140-a çatarkən böyük Cavidə xəyalımızdan keçirəndə gəldiyimiz ən vacib qənaətlərdən ilki budur ki, hər halda həyatının bütün keşməkeşləri və sarsıntılına baxmayaraq o,

Musiqiləri ilə qəlblərdə yaşayan

Tofiq Quliyev doğumunun 105-ci ildönümündə məzarı başında yad edilib

vin mahnıları, ayrı-ayrı tamaşalar üçün yazılan musiqiləri bizim musiqi tariximizə qızıl hərfilə yazılıb və könlümüzdə daim yaşayacaq. Fəxr edirəm ki, bu böyük bəstəkarın rəhbərliyi altında Bəstəkarlar İttifaqında onunla bir yerdə çalışmışam", - deyə F.Əlizadə bildirib.

Hüseyn Cavid və Türkiyə

İstanbul Mərmərə Universitetində beynəlxalq simpozium keçirilib

son dərəcə məsud bir insandı. Bir əsrdən də bir az əvvəl gənc Cavid İstanbul Universitetinin tələbəsi idi, hər gün elə bizim indi etdiyimiz kimi bu göyçək şəhərin küçələrindən keçirdi, gələcəyə saysız ümid və arzularla dolu günlər yaşayırdı. Bu gün yaşı 140 çatanda o yenə İstanbuldadır, yenə diridir, yenə insanlarla, sevenləri ilə ürək-ürəyə, nəfəs-nəfəsdir və yenə universitetdədir, tələbələr, müəllimlər arasında, gəncliklə, gələcəklə birləşir".

Hüseyn Cavidin müsibətli həyatından bəhs edən Rafael Hüseynov bildirib ki, onu həyatdan qoparıldır, tarixdəki izlərini belə birdəfəlik yox etməyə çalışdılar, adına, yazdıqlarına yasaq qoydular. Ancaq içərisində yaşadığı günlərə çox hündürdən və çox uzaq gələcəkdən baxmağa qadir olan şair inandı ki, işiği sevməyən yarasalar nə qədər çalışsa da, günəşi qaranlıqlara qər qətmək onlara qismət olmaz. Onun umduğu və inandığı gerçəyə çevrildi. Sevenlərinin ürayində pərəstiş bulmaq və daim gənc olmaq qismətini tarix onun əbədi yol yoldaşı etdi.

Mütəfəkkir şairin yaradıcılığının məziyyətlərinə toxunan Rafael Hüseynov vurğulayıb ki, Cavid böyük ideyalarını yazdığı üçlü faciələrdə əks etdirib. "Topal Teymur"u ara-

ya-ərsəyə gətirmişdi, 1937-ci ildə Çingizxana həsr etdiyi dramını bitirdi, həbs olunduğu gecə evindən aparılmış itkin əsərlərindən biri məhz bu idi və elə həmin il "Koroğlu"nu yazmağa başlayırdı. Bitməz sevgi, dünyanı qovuşdura biləcək "məhəbbət dini" haqqında "Şeyx Sənan"ı yazdı, üstün zəkanın insanı hər buxovdan azad edə biləcək qüdrəti barədə "Xəyyam" pəsinə doğurdu, haqsızlığa üsyan edən "Səyavuş" dramını qələmə aldı. Dünyanı sarsıdan şər haqqında düşündü, "İblis"i qələmə aldı. Dünyanı xilas edəcək şəfqət haqqında düşündü, "Peğəmbər" əsərini yazdı. Ən ali münəşif haqqında son əsərini "Allah"ı yazmağa başlayan-da dustaq idi, həmin əsəri bitirməyə macal tapmadı.

Akademik nəzərə çatdırıb ki, sanki uzaqgörən şair öz taleyini də irəlilədən sezməklə gələcəkdə baş verəcəkləri də qabaqcadan təsvir edib: "Məkanının yer deyil, çox ucalar, səmalar olmasın "Yerə enməmə də səma şairliyəm" sözləri ilə şair özü bəyan etmişdi və necə söyləmişdisə, həm məcazi və həm də müstəqim mənada düşündüyü təhər də oldu. Bu gün əlqətməz göylərdə süzən, hərəkətdə olan kiçik planetlərdən biri Cavidin adını daşıyır. Aydın gecələrdə ulduzlarla dolu göylərə tamaşa edərkən bunu da düşüncün

ki, uzaqlardan sizə baxan, sayrı-şan həmin səyyarələrin arasında Cavid ulduzu da var və Cavid ulduzu daim parlayacaq, onun işığı həmişə bizimlə, insanla olacaq!"

Simpozium insanı iki dirlmə ilə davam etdirib. Professor Yusif Gədikli "Cavidin İstanbul məktubları", doktor Ənvər Uzun "Müasir həyatımızda Cavid və qadın", daşkəndli filologiya doktoru, jurnalist Rüstəmcan İqbal "Hüseyn Cavid və özbək ədəbiyyatı", "Ədəbiyyat qəzeti"nin baş redaktoru Azər Turan "Cavid həyatının İstanbul dövrü", Qazaxıstandan Gülsəyjan Yessimbayeva "Dünya ədəbiyyatı və Hüseyn Cavid" və filologiya elmləri doktoru Kulijibek Kusmanova "Cavid yaradıcılığının dərin qatları", Bolqarıstandan Nürten Rəməzi "Hüseyn Cavidin türklük düşüncəsindən kamilləşməsinə təsirləri", Axisxa türklərindən dosent Seyil Piriyyə "Hüseyn Cavidin "İblis" əsəri və iblislik mövzusu dünya ədəbiyyatında", ukraynalı İrina Driça "Yazarlər və Stalin istibdadı" mövzularında çıxış ediblər.

Daha sonra Xalq artisti, rejissor Ramiz Həsənoğlu "Cavid ömrü" filmindən parçaları simpozium iştirakçılarına təqdim edib, adı dahi şairin qızının şərəfinə seçilmiş Turan Hümətovə Cavid ocağı ilə bağlı xatirələrini bölüşüb. Azərbaycanlı alim, professor Əyyub Quliyev səma xəritəsindəki kiçik planetlərdən birinə Hüseyn Cavidin adının verilməsinin tarixçəsindən bəhs edib.

Azərbaycan Respublikasından və İran Azərbaycanından aktör və musiqiçilərin təqdimatında ədəbi-musiqili kompozisiya da maraqla qarşılanıb.

Simpoziumun yekununda Türkiyədə ilk dəfə Hüseyn Cavidə bağılı belə genişmiqyaslı və elmi-bədii məzmunlu tədbirin keçirilməsində xüsusi səyləri olan elm-sənət hamisi Anar Əlizadənin xidməti ayrıca vurğulanıb, məruzəçilərə sertifikatlar verilib.

Yağışlı şənbə günündə Arif Əzizin sənət evində

Yağışlı bir payız günündə Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyasının kollektivi olaraq Xalq rəssamı Arif Əzizin sənət evində qonaq olduq. Sanki sərgilərdə, məqalələrdə gördüyümüz Arif Əzizdən tam fərqli olan bir insanla üz-üzəydik.

Həyətə addımımızı atdıqımız andan məkanın incəsənət xadiminə məxsus olduğu hiss edilir-di.

Emalatxanaya girişdə rəssamın Əzim Əzimzadə adına Dövlət Rəssamlıq Məktəbində təhsil alarkən çəkdiyi rəsmlər və eləcə də yaradıcılığı başladığı ilk il-

və Bakı kəndlərində olduğumuz-za hiss etdirən meyvə ağacları sadə insana belə ilham olacaq dərəcədə ruhunu oxşayan ab-havadadır.

Emalatxananın birinci mərtəbəsində Arif Əzizin dədə-baba yadigarları, səfər və ezamiyyətlərindən topladığı xatirə əşyaları saxlanılan "Kiçik muzey" maraqlı doğururdu. Bir bəklili ailəsində, nəənəsinin tikmə nümunələri, bəbasının oymaları ilə böyümüş olan insanın məhz incəsənətə kiçik yaşlarından marağının olması təəccüblü deyil...

Artıq ikinci mərtəbədəyik. Məlumat üçün deyək ki, Arif Əziz iki dəfə – 1983 və 1987-ci illərdə Seneqalda olub və müəllifin "Seneqal maskaları", "Oyanma", "Dakarda məscidi", "Rəqs" və "Seneqal mənzərələri" adlı əsərləri əvvəlcə paytaxt Dəkrda, sonra isə Moskva və Bakıda nümayiş etdirilib.

Rəssam yaradıcılığına başladığı vaxtlar sosrealizmin hökm sür-düyü bir dönmə təsadüf etsə də, Arif Əziz abstraksionizm üslubunda əsərlər yaradıb. Sənətkar sosializmin dağılmasından sonra bu əsərləri açıq şəkildə sərgiləməyə başladı. Rəssamın Seneqal səfərindən xatirə-lərini əks etdirən "Afrika triptixi" əsəri dövrünün digər müasirlərindən fərqli texnika və üslubda təsvir olunub.

Arif Əziz yaradıcılıq diapazonu geniş olan rəssamlardandır. Fırça ustası müsahibələrinin birində deyib: "Yaradıcılıq bir pilləkəndir. İrəlilədikcə geri dönmək mümkün deyil, sadəcə, daha yuxarıya doğru getməliyəm. Zirvəyə çatdıqca fərqli şeyləri görürük".

İkinci mərtəbədə bu dəfə biz rəsm əsərləri deyil, 80 yaşlı rəssamın idman alətləri təac-cübləndirir. Onun bu yaşda be-

lə gümrəh və şux qamətinin sirri də çözülmüş olur. Burada diqqətimizi çəkən başqa bir detal rəssamın öz müəllimlərinə olan ehtiramının nümunəsi kimi Lətif Feyzullayev, Mikayıl Abdullayev və Böyükəğa Mirzəzadənin foto-larının yer alması oldu. Kiçik kitabxanaya xatırladan quraşdırılmış sənətkarın kitab və kataloqları ilə yanaşı, incəsənətə dair kitablar da düzülmüşdü. Rəssamın xalça üzərində həkk olunmuş əsərləri və müasir dövrə müraciət olun-mayan ekslibris (kitab nişanları) nümunələri emalatxanasını bəzəyir.

İndi biz sənətkarın əsrarəngiz işlərindən "Buzovnada pir" əsə-rinin maraqlı tarixçəsini öz dilin-dən dinləyirik. Rəssam deyir ki, yuxuda gördüyü piri təsvir etdik-dən sonra vaxtilə Buzovnada məhz belə bir pirin mövcud oldu-ğunu öyrənir. Digər bir maraqlı işi isə Türkiyədə olarkən kollek-

tivdə olan narazılığı pero ilə işlə-di-yi "Əsəbi olduğum zaman çək-diym rəsm" adlı qrafik əsəridir.

Bizi sənət evi ilə səbirlə və hə-vəslə tanış edən Arif müəllim is-tər yaradıcılığı, istərsə də 51 illik pedaqoji fəaliyyəti ilə bağlı bütün suallarımızı səmimi cavablandı-r-dı. Tələbələrli elə səmimi dostluq münasibəti qurmağı ilə seçilən fırça ustasının müasir rəssam-ların böyük bir qisminin müəllimi olduğunu dedi. Onların arasın-da Vüqar Əli, Mir Azər Əliyev və başqalarının adını çəkdi.

Tələbələrindən fəxrli söz açan, hər birinin öz yaradıcılıq yolunu tapmaqda istiqamət və-rən və ən əsası bu yolda onlarla çiyin-çiyinə addımlayan Arif Əziz birgə "Master and maestro" adlı sərgi də keçirib, eyniadlı kataloq da çap olunub. Həmin kataloqda tələbələrindən də işləri yer alır.

Xalq rəssamı Arif Əzizlə gör-üşümüzün videoyazısını Azərbay-can Dövlət Rəsm Qalereyasının "Youtube" kanalından izləyə bi-lərsiniz.

Şəbnəm Əziz
Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyasının kiçik elmi işçisi

“Zəfər sədası” bədii qiraət müsabiqəsi keçirilib

Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının (ATXİ) təşkilatçılığı ilə Vətən müharibəsində qazanılan Qələbənin ikinci ildönümünə həsr olunan “Zəfər sədası” adlı bədii qiraət müsabiqəsi keçirilib.

Müsabiqədə 13 teatr və 1 təhsil ocağını təmsil edən ümumilikdə 22 nəfər iştirak edib. Yarışmada təqdim olunan qiraət nümunələrinə iki turda baxış keçirilib.

Sonra münisflər heyətinin yekun qərarına əsasən seçilən 10 iştirakçıya mükafatlar təqdim olunub. Eyni zamanda digər 12 iştirakçı müsabiqədə iştiraka görə diplomlarla təltif edilib.

Tədbirdə şəhid ailələri də iştirak ediblər.

ATXİ-nin sədr müavini, Xalq artisti Hacı İsmayilov tədbir iştirakçılarını 8 Noyabr – Zəfər Günü münasibətilə təbrik edib, Vətən müharibəsinin tariximizdəki yeri və əhəmiyyətindən danışmış.

Qeyd edək ki, müsabiqənin keçirilməsində əsas məqsəd bədii qiraətdə olan marağı artırmaq və yeni yaradıcılıq axtarışlarına şərait yaratmaqdır.

Sənətkarlıq missiyası, yaradıcılığın peşəkar təqdimatı həyata fərqli baxışın təsdiqidir. Fərdi istedadını çoxşaxəli yaradıcılığında əks etdirən Xalq artisti Rafiq Əliyev də maraqlı, koloritli teatr, kino obrazlarına əsasən geniş tamaşaçı auditoriyasının sevgisini qazanmış, yoxluğunda belə unudulmayıb...

“Azərbaycanfilm” Kinostudiyasında istehsal olunan 50-yə yaxın ekran işində çalışan sənətkar çəkildiyi, çəkdiyi, səsləndirdiyi filmlərdən əlavə, bir sıra beynəlxalq kino layihələrində ikinci rejissor, kastinq direktoru kimi də fəaliyyət göstərmiş, ömrünün sonuna qədər sənətin fəvqündə durub.

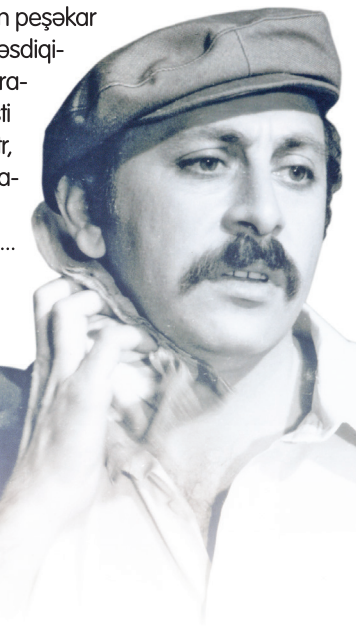
Aktor kimi “Bir ailəlik bağ evi” filmində debüt edən (Laborant) Rafiq Əliyevin adı çəkiləndə göz önündə xarakterik ekran qəhrəmanları (Müxbir – “Babamizin babasının babası”, Əli Terequlov – “Üzeyir ömrü”, Naçalnik – “Qəm pəncərəsi”, Psixiatr – “Əlaqə”, Rauf – “Cənsixici əhvalat”, Xəfiyyə – “Qara göllün cəngavərləri”, Ramiz – “Nə gözəldir bu dünya...” və s.) canlanmış. Oynadığı rolların təfsirində təsdiqini tapan ekran hadisələrinin mahiyyəti düşüncələrə hakim kəsilir, rejissor ideyasını tamamlayan xarakterlərin məram və məqsədi bəyan olur. Obrazların səciyyəvi cəhətində mühitin ab-havasını çatdırmaq, hadisələrə münasibətini göstərmək böyük aktörün məhəratidir, sənətkarlıq keyfiyyətidir.

Taleyinə yazılan ömrün (14.11.1949 – 16.4.2020) 45 ilini sənətdə həsr edən, yaradıcılıqdan kənar təəssvür etmədiyi dünyasını ömrünün 71-ci yazında dəyişən sənətkar haqqında ətraflı məlumatı ömür-gün yoldaşı Şəfəq Əliyevanın və həmkarlarının xatirələrində izləyərək xatirəsini ehtiramla yad edirik.

Sənətkar haqqında düşüncələr

Əməkdar artist **Şəfəq Əliyeva**: “Rafiq Füzuli rayonunun Mərdinli kəndində anadan olub. 3 yaşı olanda ailəsi Bakıya köçüb. Ailədə 3-cü uşaq olan Rafiq 6 bacının bir qardaşı idi. Orta məktəbi bitirdikdən sonra Leningradda (indiki Sankt-Peterburq) Mədəniyyət İnstitutunun Mədəni-maarif fakültəsinin Rejissorluq bölməsinə daxil olub. İki il orada təhsil aldıqdan sonra seçdiyi fakültənin ixtisas edildiyinə görə Bakıya qayıdıb. Az sonra hərbi xidmətə çağırılıb, 3 il xidmət edib. Təxris olunduqdan sonra Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun Musiqili komediya aktyorluğu fakültəsinə qəbul olub (1974). Mən də həmin il institutun Dram, kino aktyorluğu fakültəsinə qəbul olmuşdum. Bir Rafiqlə dostluq edirdik. Bir gün o, mənə evlənmək təklif etdi və mən təəddüdlənmədən razılığımı verdim. “Amma mənə aktrisa kimi işləməyə icazə verəcəksənmi?” deyərək ondan soruşdum. O isə “Bəli, icazə verəcəm” dedi. Biz ikinci kursun axırında evləndik.

Yadımdadır, ikinci kursda oxuyarkən Rafiqin kurs imtahanında münisflər heyətində görkəmli sənətkar Adil İsgəndərov da oturmuşdu. Mən arxa sıralarda oturub tamaşaya baxırdım. Adil müəllim tamaşadan sonra komissiya üzvlərinə “bu oğlan var aaa, mən ona indidən “Əməkdar artist” fəxri adını verərdim, çox istedadlıdır” dedi. Bu sözlər Rafiqin yaradıcılıq həyatında stimulaşdı. O, özünə bir daha inandı. Rafiqin sənət müəllimlərindən biri də Əməkdar artist Həsən Əbluc idi. 3-cü kursda oxuyanda Həsən Əbluc onu Gənc Tamaşaçılar Teatrında hazırladığı tamaşada oynamağa, həmçinin teatrdə qalib işləməyə dəvət etdi. Rafiq həm işləyir, həm də oxuyurdu. İnstitutu bitirəndən sonra mən də təyinatı-

mı bu teatra aldım, birlikdə işləməyə başladım. Rafiq həmişə deyirdi ki, onun bu sənətdə söz deməyinə, parlamasına Xalq artisti Azər Paşa Nəmetov səbəb olub. O,

Gənc Tamaşaçılar Teatrında Rafiqlə bir sıra tamaşalar səhnələşdirmişdi. Azər Paşa müəllimin tamaşalarında Rafiq baş rolda çıxırdı. Sonralar Rafiq Akademik Milli Dram və Gənc Tamaşaçılar Teatrlarında Azərbaycan və rus dillərində müxtəlif tamaşalara quruluş verdi...”. Rafiq Əliyev haqqında xatirələrə Əməkdar incəsənət xadimi, kinorejissor **Nizami Abbasla** davam edirik: “Rafiq Azərbaycan dili ilə bərabər rus dilini də mükəmməl bilirdi. “Sürüşmə” sənədli filmimdə kadraxası mətnləri oxuyub. Hətta filmin bəzi məqamlarında Kirovun vaxtilə dediyi sözləri personajın daxili monoloqu kimi obrazı uyğun intonasiya ilə səsləndirib. Oxunuş qaydalarında özü mənə kömək edirdi.

Xalq yazıçısı Elçin Türkiyədə beynəlxalq mükafata layiq görülüb

Türkiyənin “Star” qəzetinin təsis etdiyi “Nəci b Fazil adına beynəlxalq mükafat”ın qalibləri elan edilib.

Xalq yazıçısı Elçin mükafatın “Mədəniyyət və incəsənət” nominasiyası üzrə qalibi olub. Yazıçı “İki xalq arasındakı ədəbi-mədəni yaxınlaşmaya verdiyi töhfəyə görə” mükafata layiq görülüb.

Qeyd edək ki, Xalq yazıçısı qarşıdaş Türkiyədə ən çox əsərləri nəşr olunan müasir yazıçılardan biridir. Onun “Mahmud və Məryəm”, “Ağ dəvə”, “Ölüm hökmü”, “Baş” kimi romanları, povest və hekayələri, esseləri, ümumilikdə 30-dək kitabı Türkiyənin nüfuzlu nəşriyyatları tərəfindən dəfələrlə çap olunub. Müəllifin pyesləri Ankara, Konya, Ərzurum dövlət teatrları, İstanbul Böyükşəhər Bələdiyyəsi Teatrında tamaşaya qoyulub. Onun yaradıcılığı əsasında doktorluq dissertasiyası da müdafiə edilib.

Bundan əlavə, Elçin Türkiyənin bir sıra nüfuzlu universitetlərinin fəxri doktorudur. 2013-cü ildə yazıçının “Mahmud və Məryəm” romanı əsasında çəkilən eyniadlı film Azərbaycan-Türkiyə kinematografçıları tərəfindən iki ölkənin ilk müştərek ekran əsəri kimi tamaşaçılara təqdim olunub.

Hansı işi görürdüsə, mükəmməl edirdi...

Xalq artisti Rafiq Əliyev ömür-gün və sənət yoldaşlarının xatirəsində

Qiraətçi, aktyor, rejissor kimi mükəmməl sənətkar, işıqlı insan idi.

Onunla ilk dəfə “Afroditanın qolları” bədii filmində birlikdə işləmişik. Baş rolu (Cahid) canlandırırdı, aktyorluq amplitudası geniş idi. Bəzən çəkiliş prosesində müəyyən gərgin anlar olurdu ki, Rafiq həmin gərginliyi çox həssaslıqla aradan qaldırırdı və “bəlkə belə oynasaq, belə etsək daha yaxşı olar” deyərək təkliflərini verirdi.

“Narahat adam” filminə görə “Humay” mükafatı ilə təltif olundum. Xalq artisti Yaşar Nuri, Rafiq Əliyev və mən (hərəmiş öz işimizə görə mükafat alırdıq) bir masada əyləşmişdik. O, “həə, belə gənc adam, gör bu pilləyə necə gəlib çıxdın...” deyərək gülümsəyərək məni təbrik etdi. Həmişə xoş əhval-ruhiyyə yaradırdı. Səmimi ünsiyyət qurmağı bacarırdı. Üçümüzün bir yerdə qəclimiz də var. Onu əziz xatirə kimi saxlayıram”.

Şəfəq Əliyeva: “Kino çəkmək Rafiqin arzusu idi. 2015-ci ildə “Dərs” filminə (rejissor Cavid Təvəkküllə birgə) quruluş verdi. Uşaqlarla işləmək asan olmadığı üçün film çətinliklə ərsəyə gəldi. Nəvələrimiz kinonu sevdiklərinə görə onları da filmə çəkdi. Amma biz onlara sənət seçiminə sərbəstlik verməmişik. Hansı peşəni istəsələr, onu da seçərlər.

Üç övladımız var, üçü də ailəlidir. Qızım rəssamlıq, iki oğlumuz isə rejissorluq ixtisası üzrə ali təhsil alıblar. Onlar başqa sahədə çalışsalar da, qızım Ulviyyə Zərbəliyeva rəssam kimi fəaliyyət göstərir. Hətta atası ilə bir neçə tamaşada işləyib, Rafiqin quruluş verdiyi nağıl tamaşaların rəssamı olub.

Rafiqin dostları yaradıcı insanlardır. Xalq yazıçısı Rüstəm İbrahimbəyovla, Xalq artisti Ramiz Fətəliyevlə, Əməkdar incəsənət

Buna görə də rolunu peşəkar oynadı, tez də çəkildi. “Olimpiya” filmində də çəkilməsi haqqında danışdıq. Təəssüflər olsun ki, ömür vəfa etmədi. Filmə müəllimlərin şəklilə olan bir lübhə var. Rafiq müəllimin xatirəsini əziz tutaraq onun portretindən filmə istifadə etdik. Böyük potensiala malik aktyor idi. Allah ona rəhmət eləsin...”.

Əməkdar incəsənət xadimi, kinorejissor **Hüseyn Mehdiyevin** sözlərində aktyor peşəkarlığının rejissor üçün böyük əhəmiyyət kəsb etdiyi bir daha anlarıq: “Mənim üçün aktyor, ilk növbədə, rejissorla tamaşaçı arasında ünsiyyət yaradan sənətkardır. Əgər aktyor, rejissorun gördüyü, yaratmaq istədiyi obrazı duyub canlandıra bilsə, deməli, o, filmin əsas, vacib elementi kimi öz funksiyasını yerinə yetirir. Digər elementlər – təsvir, montaj, səs, musiqi və s. aktyorun ifasına kömək edə, onu ancaq gücləndirə bilər. Aktyor ünsiyyət yarada bilməyibsə, digər elementlər nə qədər təsirli olsalar belə, harmoniya alınmayacaq və rejissor məqsədinə çatmayacaq.

Mən Rafiqlə həm təsvir rejissoru, həm də quruluşçu rejissor kimi bir neçə filmə işləmişəm, yaratdığı obrazlarla heç bir problemim olmayıb. O, sadə, istedadlı, optimist insan idi. Onunla ünsiyyətdə olanda özümü sərbəst, rahat hiss edirdim. “Özgə vaxt” filminin hələ ideya mərhələsində, ssenari formalaşanda Qonşu obrazını Rafiqi nəzərdə tutub yazmışdım. O, da bunu bildirdi və filmin çəkilişlərində artıq obraz formalaşmışdı. Bilirdim ki, Rafiqə arxayın ola bilərəm. O, çəkilişlərdə tərəf-müqabilinin vəziyyətini nəzərə alacaq. Elə şərait yaradaçaq ki, son nəticədə əsas məqsədə nail olacağıq. Düşünürəm ki, Rafiq həyatda öz imkanlarının az miqdarını realizə etdi və yarada biləcəyi tamaşaların, obrazların “həsrətini” bizə qoyub getdi”.

Şəfəq Əliyeva: “O, hansı işi görürdüsə, mükəmməl edirdi. ADMİU-da uzun illər dərs dedi. Tələbələrini hazırda telekanallar, dəpələri, teatrlarda aktyor işləyirlər. Rafiq sənətinə heç vaxt xəyanət etmədi.

Onun xəstəliyini biləndə özünə heç nə demədik. Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə iki dəfə Türkiyəyə müalicəyə getdi. İlk gündən dedilər ki, ömrünə 8 ay qalıb, özünə bildirmədik. Son günə qədər işə də getdi, yaradıcılıqla da məşğul oldu. Yaşamaq həvəsi güclü idi, incə yumor hissəsinə malik idi. Elə gün olmur ki, övladlarımla onu xatırlamayaq, sözlərini, cümlələrini işlətməyək. Mən təkcə həyat yoldaşımı yox, sənət dostumu itirdim...”.

Şəhla Əmirli
kinoşünas

Xatirə təqvim

10-16 noyabr

Azərbaycan

10 noyabr 1927 – Tanınmış rəssam, dekorativ-tətbiqi sənət ustası Sabir Məmməd oğlu Şıxlı (1927–2004) Şamaxı şəhərində anadan olub. “Azərbaycanfilm” Kinostudiyasında dekorator-rəssam (“Böyük dayaq”, “Şəhər” və s. filmlər) işləyib.

10 noyabr 1972 – Xalq artisti, opera müğənnisi Hüseynağa Soltan oğlu Hacıbababəyov (19.5.1898 – 1972) vəfat edib. Opera partiyaları ilə yanaşı, muğam və xalq mahnılarının mahir ifaçısı olub.

10 noyabr 2015 – Əməkdar artist, müğənni İdris Saleh oğlu Mehdiyev (26.8.1940 – 2015) vəfat edib. Azərbaycan Televiziya və Radiosu Xorunun solisti və direktoru olub.

10 noyabr 1984 – Şair, nasir, tərcüməçi Mikayıl Manaf oğlu Rzəqluzadə (17.3.1905 – 1984) vəfat edib. Uşaqlar üçün əsərlərin müəllifidir. Rus və dünya ədəbiyyatından tərcümələr edib.

11 noyabr 1907 – Şair, dramaturq, Əməkdar incəsənət xadimi Mirmehdi Həsən oğlu Seyidzadə (1907 – 31.8.1976) Ağsəbadda (Türkmənistan) doğulub. Əslən Bakının Əmircan kəndindəndir. 1920-ci ildə ailəliklə Bakıya köçüb. Uşaqlar üçün şeirlər, mənzum nağıllar, pyeslər yazıb. Rus ədəbiyyatından tərcümələr edib.

11 noyabr 1921 – Xalq şairi, ədəbiyyatşünas Balas Azəroğlu (Balas Allahbaxış oğlu Abizadə; 1921 – 24.4.2011) Bakıda anadan olub. 1938-ci ildə Cənubi Azərbaycana köçüb, milli azadlıq hərəkatına qoşulub. Ərdəbilə və Təbrizdə ilk şeir kitabları nəşr olunub. Sonra yenidən Bakıya qayıdıb. 40-a yaxın kitabın müəllifidir.

11 noyabr 1934 – Xalq artisti, görkəmli xanəndə İslam Tapdıq oğlu Rzayev (1934 – 26.1.2008) Füzuli rayonunun Sərdarlı kəndində anadan olub. Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasının solisti, “Muğam Teatrı”nın yaradıcısı (1988) və bədii rəhbəri olub, çoxsaylı gənc ifaçılar yetişdirib.

11 noyabr 1951 – Xalq artisti, aktyor, rejissor İsmayıl Hüseyn oğlu Hidayətzadə (19.8.1901 – 1951) vəfat edib. İlk milli baletin – “Qız qalası”nın librettosunu yazıb. Filmlərdə çəkilib.

12 noyabr 1942 – Xalq rəssamı Mirnadir Mireli oğlu Zeynalov (1942 – 10.3.2021) Bakının Buzovna kəndində anadan olub. Hindistana yaradıcılıq ezamiyyəti (1987) ilə bağlı silsilə əsərlər çəkib. Əsərləri xaricdə (Moskva, Los-Anceles, Hyuston) nümayiş olunub, Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində saxlanılır.

13 noyabr 1939 – Xalq artisti Solmaz Cəbrayıl qızı Qurbanova (1939-2013) Bakıda doğulub. 1955-ci ildən Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrının aktrisası olub.

13 noyabr 1983 – Kinooperator, Əməkdar incəsənət xadimi Əsgər Cəfər oğlu İsmayilov (1.4.1905 – 1983) vəfat edib. Çəkdiyi filmlər: “Qara daşlar”, “Kölgələr sürünür” (bədii), “Bakıdan Göygöledək” (1947, ilk Azərbaycan rəngli sənədli filmi).

14 noyabr 1925 – Şair, nasir, publisist Gəray Fəzli (Gəray Fəzli oğlu Alimov; 1925 – 26.12.1995) Qax rayonunun İlisu kəndində doğulub. 40 ilə yaxın Dövlət Radio və Televiziya Verilişləri Komitəsində çalışıb. Şeirlərinə populyar mahnılar yazılıb.

14 noyabr 1942 – Xanəndə, Əməkdar artist Sabir Nüsrət oğlu Mirzəyev (1942 – 23.7.2011) Cəlilabad rayonunda anadan olub. İfəsində lentə alınan muğam və xalq mahnıları teleradiounun “Qızıl fond”unda saxlanılır.

14 noyabr 1944 – Xalq artisti, tanınmış gitara ifaçısı Rafiq Hüseyn oğlu Hüseynov (1944 – 5.4.2021) Ağdam rayonunun Gülablı kəndində doğulub.

14 noyabr 1949 – Xalq artisti Rafiq Hacıbaba oğlu Əliyev (1949 – 16.4.2020) Füzuli rayonunun Mərdinli kəndində anadan olub. Gənc Tamaşaçılar Teatrında aktyor, rejissor kimi fəaliyyət göstərmiş, filmlərdə (“Qəm pəncərəsi”, “Hökmədarın taleyi” və s.) çəkilib.

14 noyabr 2006 – Tanınmış estrada müğənnisi, Xalq artisti Oqtay Ağayev (7.11.1934 – 2006) vəfat edib.

15 noyabr 1927 – Xalq artisti, rəqqasə Xumar Rza qızı Zülfüqarova (1927 – 2.7.2017) Bakıda doğulub. Opera və Balet Teatrının solisti, Dövlət Mahni və Rəqs Ansamblının baletmeysteri olub. Bakı Xoreografiya Məktəbində dərs deyib.

15 noyabr 1933 – Ədəbiyyatşünas, professor Firudin Cəlal oğlu Hüseynov (1933 – 31.8.1986) anadan olub. BDU-nun Filologiya fakültəsinə, Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kafedrasına rəhbərlik edib.

16 noyabr 1938 – Görkəmli aktyor, rejissor, Xalq artisti Abbas Mirzə Əbdülrəsul oğlu Şərifzadə (9.3.1893 – 1938) repressiyaya məruz qalaraq güllələnib. Milli teatr tarixində müstəsna xidmətlər göstərmiş, tamaşalara quruluş vermiş. “Bismillah” (1925), “Hacı Qara” (1929) filmlərinin rejissoru olub.

16 noyabr 1995 – Xalq artisti Zemfira Məmmədli qızı Əliyeva (25.12.1941 – 1995) vəfat edib. Gəncə və Naxçıvan teatrlarında, Milli Dram Teatrında çalışmış, filmlərdə çəkilib.

Dünya

10 noyabr 1759 – Alman şairi, dramaturqu və incəsənət nəzəriyyəçisi İohann Fridrix Şiller (Johann Christoph Friedrich von Schiller; 1759 – 9.5.1805) anadan olub. Pyesləri: “Qaçaqqlar”, “Məkr və məhəbbət”, “Mariya Stüart”, “Orleanlı qız” və s.

10 noyabr 1928 – Məşhur italyan bəstəkarı, dirijor və aranjimançı Ennio Morrikone (Ennio Morricone; 1928 – 6.7.2020) anadan olub.

11 noyabr 1821 – Böyük rus yazıçısı, mütəfəkkir, publisist Fyodor Mixaylovic Dostoyevski (1821 – 9.2.1881) anadan olub. “Alcadılmış və təhqir olunmuşlar”, “Ölümlər evindən qeydlər”, “Cinayət və cəza”, “Qumarbaz”, “İdiot”, “Şeytanlar”, “Yeniyyətmə”, “Karamazov qardaşları” romanlarının müəllifidir.

11 noyabr 1944 – Məşhur türk kinoaktyoru Kamal Sunal (1944 – 3.7.2000) anadan olub. 100-ə yaxın filmə əksəriyyəti komik rollar olan xarakterik obrazlar yaradıb.

12 noyabr 1935 – Rus aktrisası və müğənnisi, SSRİ Xalq artisti Lyudmila Markovna Qurçenko (1935 – 30.3.2011) anadan olub.

13 noyabr 1745 – Fransız xeyriyyəçisi, pedaqoq, korlar üçün ilk əlifbanın müəllifi Valentin Haüy (Valentin Haüy; 1745-1822) anadan olub. Onun doğum günü şərəfinə 13 noyabr “Beynəlxalq gözəndən əllilər günü” kimi qeyd olunur.

13 noyabr 1850 – İngilis (şotland əsilli) yazıçısı, macəra romanlarının müəllifi Robert Luis Stivenson (Robert Louis Stevenson; 1850 – 3.12.1894) anadan olub. Əsərləri: “Definələr adası”, “Şahzadə Otto”, “Qara ox” və s.

14 noyabr 1840 – Fransız rəssamı, impressionizmin banilərindən biri Klod Mone (Oscar-Claude Monet; 1840-1926) anadan olub. Əsərləri: “Təəssürat. Doğan günəş”, “Kapusin bulvarı”, “Bağda qadınlar” və s.

14 noyabr 1900 – Amerika bəstəkarı, pianoçu və dirijor Aron Koplend (Aaron Copland; 1900-1990) anadan olub.

14 noyabr 1907 – İsveç yazıçısı, uşaqlar üçün əsərlərin (“Balaca və Karlson”) müəllifi Astrid Lindqren (Astrid Anna Emilia Lindgren-Grikkson; 1907- 28.1.2002) anadan olub.

14 noyabr 1924 – Dünya şöhrətli skripkaçı, SSRİ Xalq artisti Leonid Borisoviç Koqan (1924 – 17.12.1982) anadan olub.

15 noyabr 1862 – Alman yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1912) laureatı Gerhart Hauptman (Gerhart Johann Robert Hauptmann; 1862 – 6.6.1946) anadan olub. “Atlantida”, “Kabus” romanlarının, “Tənhalər”, “Kasib Henrix”, “Qış balladası” və s. pyeslərin müəllifidir.

16 noyabr 1717 – Fransız filosofu və mütəfəkkiri, məşhur “Elm, incəsənət və peşə ensiklopediyası”nın müəlliflərindən biri Jan Leron D’Alambert (Jean Le Rond D’Alembert; 1717–1783) anadan olub.

16 noyabr 1895 – Alman bəstəkarı və dirijoru, musiqi nəzəriyyəçisi Paul Hindemit (Paul Hindemith; 1895 – 28.12.1963) anadan olub.

Hazırladı: V.Orxan

Bursada II Dədə Qorqud Türk Dünyası Film Festivalinin mükafatları təqdim olunub

Türk dünyasının kinosu gələn il Şuşada ekranlara çıxacaq

Xəbər verdiyimiz kimi, 1-5 noyabr tarixində Türkiyənin Bursa şəhərində keçirilən II Dədə Qorqud Türk Dünyası Film Festivalında Azərbaycan kinosu da geniş şəkildə təmsil olunub. Azərbaycan filmləri festivalın həm müsabiqə, həm də müsabiqədənəknar proqramlarında yer alıb.

Festivalda filmlər ümumilikdə 6 bölmədə, o cümlədən tammetrajlı bədii və sənədli filmlər iki müsabiqə proqramında (10 bədii və 14 sənədli ekran işi) nümayiş olunub.

Noyabrın 5-də festivalın başlanış mərasimində müxtəlif kateqoriyalara üzrə mükafatlar təqdim edilib. Mərasimdə mədəniyyət naziri Anar Kərimovun rəhbərliyi ilə Azərbaycan nümayəndə heyəti də iştirak edib.

Festivalın münisiflər heyəti tərəfindən Xalq artisti Vəqif Mustafayev "Türk dünyasının ən yaxşı rejissoru" mükafatı ilə təltif edilib. Kinorejissor bu mükafata müsabiqə proqramında iştirak edən "Həyat, deyəsen, gözəldir" bədii filmine görə layiq görülüb.

Digər nominasiyalar üzrə qa-

liblər mükafatlandırılıb. Türkiyə kinosunun ulduzu, dünya şöhrətli aktrisa Türkan Şoray və tanınmış rejissor Osman Sınav II Dədə Qorqud Türk Dünyası Film Festivalının fəxri mükafatı – "Vəfa ödəli" ilə təltif olunub.

Mərasimdə III Dədə Qorqud Türk Dünyası Film Festivalının 2023-cü ildə "Türk Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı" olacaq Şuşa şəhərində keçiriləcəyi elan edilib. Türkiyənin mədəniyyət və turizm naziri Mehmet Nuri Ersoy festivalın simvolunu azərbaycanlı həmkarı Anar Kərimova təqdim edib.

Festivalın əhəmiyyətini qeyd edən Anar Kərimov layihənin Türk dünyası kinosunun tanınması və təbliğinə, eləcə də bu sahənin inkişafına töhfə verəcəyini vurğulayıb. Nazir bütün iştirakçıları gələn il Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşada keçiriləcək üçüncü festivalda görmək istədiyini də diqqətə çatdırıb. Sonda konsert proqramı təqdim edilib. Məşhur "Anadolu atəşi" rəqs qrupunun ifaları ilə süslənən gecədə Azərbaycanın Xalq artisti Azərinin çıxışı da alqışlarla qarşılanıb.

uzaqda yaşasam da, bu konsertlə Fıraq xanımı yubileyi münasibətilə təbrik etmək, Azərbaycan mədəniyyətinin İspaniyada təbliğinə töhfə vermək istədim".

Fransız skripkaçı Virjil Demiyak F.Əlizadənin əsəri ilə bağlı təəssüratlarını bölüşüb: "Muğamsayağı" çox təzadlı, sakit və meditativ hissələrə, virtuozluq partlayışlarına malik əsərdir. Əsər çox sərbəst tərtib olunub və simli kvartetin ifasında improvizasiya edilmiş nəğmə, meditasiya kimi görünür. Bu əsərdə F.Əlizadə kvarteta zərb alətləri əlavə edir. Zərb alətlərindən istifadə kvartet üçün yeni səs imkanları açır".

Polşadan olan violonçel ifaçısı Monika Mazur ilk dəfə Azərbaycan musiqisi ifa etdiyini deyib: "Muğamsayağı"na toxunaraq, sanki başqa reallığa keçirəm. Bu, yeni mədəniyyətləri və musiqiləri təcrübədən keçirmək üçün əla "səyahət"dir".

Konsertdən sonra səfir R.Həsənov ispan dinləyicisini Azərbaycan musiqisi və mədəniyyəti ilə tanış etdiyinə görə kvartetin musiqiçilərinə təşəkkürünü bildirib.

San-Sebastyanda Fıraq Əlizadənin "Muğamsayağı" əsəri səslənib

İspaniyanın San-Sebastyan şəhərində, Bask Diyarı Milli Orkestrinin konsert zalında skripkaçı Kamran Ömerlinin rəhbərliyi ilə "Le Monde" simli kvartetinin kamera musiqisi axşamı keçirilib. Proqramda Azərbaycan bəstəkarı Fıraq Əlizadənin "Muğamsayağı" əsəri və Norveç bəstəkar Edvard Qriqin "G minor op 27 simli kvartet"i səslənib.

Konsertdən əvvəl Azərbaycanın İspaniyadakı səfiri Ramiz Həsənov orkestrin baş direktoru Oriol Rok ilə görüşüb. Diplomat Azərbaycan bəstəkarlıq məktəbinin görkəmli nümayəndəsi Fıraq Əlizadənin yaradıcılığına göstərdiyi diqqətə görə orkestrin rəhbərliyinə təşəkkürünü bildirib. Oriol Rok öz növbəsində mədəniyyətlərarası dialoqun əhəmiyyətini qeyd edərək, Azərbaycan və İspaniya musiqiçilərinin iştirakı ilə layihələrin həyata keçirilməsində

maraqlı olduğunu vurğulayıb.

Bask Diyarı Milli Orkestrinin baş skripkaçısı, Reyna Sofiya Musiqi Məktəbinin (İspaniya) məzunı Kamran Ömerli "Colores de sonido" ("Səsin rəngləri") adlandırdıqları konsert proqramı barədə dinləyicilərə məlumat verib.

Sonra "Le Monde" simli kvartetinin ifası təqdim edilib. Konsert orkestrin 400 tamaşaçı tu-

tumuna malik zalında anlaşıqla keçib.

Konsertdən sonra media təmsilçilərinə açıqlama verən K.Ömerli bildirib ki, bu il 75 illik yubileyini qeyd edən Fıraq Əlizadə öz yaradıcılığı ilə Azərbaycan musiqi mədəniyyətini ölkəmizin hüduqlarından uzaqlarda da təbliğ edir: "Mən də bir azərbaycanlı musiqiçi kimi vətənimdən

"Dünya yuxutək əriyir"

Tbilisidə Leyla Əliyevanın şeirləri əsasında tamaşa səhnələşdirilib

Gürcüstanda Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, şairə Leyla xanım Əliyevanın gürcü dilinə tərcümə edilmiş "Dünya yuxutək əriyir" adlı kitabında yer alan şeirlər əsasında hazırlanmış eyniadlı tamaşanın premiyerası olub.

İvane Maçabelli adına Təxinvali Peşəkar Dövlət Dram Teatrının heyəti tərəfindən səhnələşdirilmiş tamaşanın premiyerası Tbilisidə Şota Rustaveli adına Dövlət Teatrında baş tutub.

Tamaşanın bədii rəhbəri – Gürcüstanın Dövlət mükafatı laureatı, Azərbaycanın Əməkdar artisti Qoça Kapanadze tədbiri açaraq yeni səhnə əsərinin ərsəyə gəlməsi və Leyla Əliyevanın yaradıcılığından bəhs edib.

Sonra Azərbaycanın Gürcüstandakı səfiri Faiq Quliyev çıxış edib. Diplomat deyib ki, Leyla Əliyevanın əsərlərinin tanınmış şairə Makvala Qonaşvili tərəfindən gürcü dilinə tərcümə edilməsi, Qoça Kapanadzenin təşəbbüsü ilə səhnəyə qoyulması ölkələrimiz arasında mədəni əlaqələrin bariz nümunəsidir.

Gürcüstan Yazıçılar Birliyinin sədri, şair Makvala Qonaşvili və tanınmış gürcü aktyor, Azərbaycanın Dövlət mükafatı laureatı Davit Uplisaşvili də çıxış edərək Leyla Əliyevanın fəlsəfi ruhlu şeirlərinin səhnə təcəssümündən söz açıblar.

Sonra gürcüstanlı aktyorların ifasında "Dünya yuxutək əriyir" tamaşası nümayiş olunub. Tamaşanın bədii rəhbəri Qoça Kapanadze

jurnalistlərə müsahibəsində deyib: "Leyla xanım çox mükəmməl fəlsəfi və həssas bir şairədir. Makvala Qonaşvilinin tərcüməsi də yaxşı alınıb. Mən düşünürəm ki, premiyera çox gözəl keçdi. Aktyorlar Leyla xanımın poeziyasında olan metaforları çox yaxşı canlandırdılar. Düşünürəm ki, biz yaxın zamanda bu səhnə əsəri ilə gürcü tamaşaçıların qarşısına çıxacağıq".

Şuşa şəhərinin 270 illiyi və Zəfər Günü Polşada qeyd edilib

klassik musiqisinin və operasının banisi Üzeyir Hacıbəyli, Cabbar Qaryağdıoğlu, Qurban Pirimov, Seyid Şuşinski, Xan Şuşinski kimi məşhur musiqiçilərin məhz Şuşada dünyaya göz açdığı bildirilib.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Fuad Muradov çıxışında Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı olan Şuşa şəhərinin əsasının 270 il öncə Qarabağ xanlığının hakimi Pənahə-

li xan tərəfindən qoyulduğunu diqqətə çatdırıb. Komitə sədri iki ölkə arasındakı münasibətlərə nəzər salaraq onların 550 illik tarixinə toxunub, eyni zamanda 2022-ci ilin Azərbaycanla Polşa arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30 illiyi ilə əlamətər olduğunu qeyd edib.

Böyük maraqla qarşılanan konsert proqramından sonra qonaqlar Azərbaycan mətbəxinin təamları və şirniyyatlarının dadına da baxıblar.

Xronoqraf

Tarixdə bu gün

Zamanın səhifələrində qalan olaylar, faktlar...

298 il əvvəl...

10 noyabr 1724-cü ildə Rusiya çarı I Pyotr erməni əhalisinin Xəzəryanı bölgələrdə yerləşdirilməsi barədə fərman verib. Fərmana əsasən, erməni ailələrinin ilk dəstəsi İrəndən rusların əlində olan Bakıya köçürülüb. Azərbaycanın Xəzəryanı əraziləri 1723-cü ildə Rusiya ilə Səfəvi dövləti arasında bağlanmış Peterburq müqaviləsinə əsasən, rusların nəzarətinə keçmişdi. Pyotrün ölümündən sonra rus qoşunları bölgəni (müvəqqəti) tərk etdilər. Pyotrün ermənilərlə bağlı vəsiyyətinə isə sonrakı rus çarları tərəfindən ardıcıl əməl edildi.

223 il əvvəl...

9 noyabr 1799-cu ildə Fransada "18 brümer çevrilişi" olub. Çevrilişə rəhbərlik edən general Napoleon Bonapart hakimiyyəti ələ alıb. Hərbi rejim Direktoriyanın (1789-cu ildə qələbə çalmış Fransa burjuva inqilabının nəticəsi olaraq yaradılan hökumət) mövcudluğuna son qoyub. 1804-cü ildə Napoleon Fransa İmperatoru elan edildi, onun imperatorluğu 10 il sürdü.

104 il əvvəl...

9 noyabr 1918-ci ildə

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin hökuməti üçrəngli (mavi, qırmızı, yaşıl) dövlət bayrağının qəbul olunması barədə qərar verib. 1920-ci ildə Azərbaycan sovetləşəndən sonra üçrəngli bayraq qırmızı sovet bayrağı ilə əvəzləndi. Ölkəmiz müstəqilliyini bərpa edəndən (1991) sonra Cümhuriyyətin bayrağı yenidən Azərbaycanın dövlət rəmzi kimi qəbul olundu. Prezident İlham Əliyevin 2009-cu ildə imzaladığı sərəncama əsasən, 9 noyabr Dövlət Bayrağı Günü elan edildi.

11 noyabr 1918-ci ildə Birinci Dünya müharibəsi başa çatıb. Almaniyanın kapitulyasiyasına dair "Kompen sülhü" imzalanıb. Fransanın Kompen məşəsinə dəmiryolu vaqonunda müharibənin qalibləri – Fransa, Britaniya, ABŞ və digər müttəfiq dövlətlərin diqtəsi altında imzalanan sazişə əsasən, Almaniya müharibə zamanı tutduğu bütün əraziləri azad etməli, ordudan məhrum edilməli idi. 1919-cu ildə Versal sülhü müharibənin yekunlarını rəsmiləşdirdi.

84 il əvvəl...

10 noyabr 1938-ci ildə Türkiyə Cümhuriyyətinin qurucusu Mustafa Kamal Atatürk vəfat edib. 1919-cu ildə türk xalqının qurtuluş və istiqlal savaşına başçılıq edən Mustafa Kamal paşa 1923-cü ilin 29 oktyabrında elan olunan Türkiyə Cümhuriyyətinin ilk Prezidenti seçilmişdi. 1932-ci ildə TBMM-in qərarı ilə Mustafa Kamala Atatürk adı verildi. 15 il Türkiyə Cümhuriyyətinə rəhbərlik edən Atatürk 4 dəfə prezident seçilmişdi.

74 il əvvəl...

11 noyabr 1948-ci ildə energetiklər şəhəri Mingəçevirin təməli qoyulub. Kür çayı üzərində Cənubi Qafqazın ən böyük səs elektrik stansiyasının tikintisinin başlanması bölgədə iri sənaye mərkəzinin yaranmasına təkan verdi. Ötən illərdə Mingəçevir iri yaşayış məntəqəsinə çevrilib.

40 il əvvəl...

10 noyabr 1982-ci ildə SSRİ-nin rəhbəri, Sov.İKP MK-nın Baş katibi Leonid İliç Brejnev vəfat edib. 1964-cü il oktyabrın 14-də SSRİ rəhbərliyinə yüksəlmiş Brejnev hakimiyyətinin uzunömürlüylünə görə Stalindən sonra ikinci sovet rəhbəri idi.

33 il əvvəl...

9 noyabr 1989-cu ildə

Almaniyanın iki yeri (Qərbi və Şərqi Almaniya) bölünməsinin simvolu olan "Berlin divarı"nın uçurulması başlanıb. 1961-ci ildə SSRİ rəhbərliyinin qərarı ilə inşa edilən "Berlin divarı"nın uzunluğu 155 kilometr idi.

10 noyabr 1989-cu ildə Bolqarıstanın kommunist diktatoru Todor Jivkov hakimiyyətdən gedib, ölkədə kommunist idarəçiliyinə son qoyulub. T.Jivkovun 35 illik hakimiyyəti Bolqarıstanda xüsusilə türk əhalisinə qarşı təqiblərlə yadda qalmışdı.

31 il əvvəl...

9 noyabr 1991-ci ildə Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi ilk olaraq Türkiyə Cümhuriyyəti tərəfindən tanınıb.

21 il əvvəl...

9-10 noyabr 2001-ci ildə Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı keçirilib. Prezident Heydər Əliyevin 23 may 2001-ci il tarixli sərəncamına əsasən keçirilən qurultayda Azərbaycan diasporunun 36 ölkədən 1150 nümayəndəsi iştirak edib. Forumda qəbul edilən qərara müvafiq olaraq 2002-ci ildə Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi (2008-ci ildən Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi) yaradıldı.

Hazırladı: V.Orxan

Elan

Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən 16.06.1998-ci il tarixində Bakı şəhəri 34 sayılı Uşaq musiqi məktəbini fortepiano ixtisası (rus bölməsi) üzrə bitirmiş Elnarə Cahanbaxış qızı Vəliyevaya verilmiş şəhadətnamə (A №2609) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Bakı şəhəri, Moskva prospekti 1D
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-28-79 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79 (müxbirlər)
530-34-38 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az

Lisensiya № AB 022279. **İndeks:** 0187. **Qiyməti:** 60 qəpik

"Mədəniyyət" qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 5078. **Sifariş:** 3225

Buraxılışa məsul: Fəriz Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir.

Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.

Bank rekvizitləri:

Kapitalbank 1 saylı Yasamal filialı
Kod: 200037. **VÖEN:** 9900003611. **SWIFT:** AIIBAZ2XXX
Müxbir hesab: AZ37NABZ01350100000000001944

MADANIYYAT QAZETİ REDAKSIYASI

H/Hesab: AZ98AIIIB33080019443300232103. **VÖEN:** 1300338641